

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

Syyskuu 2023

Kirkon Juhlat 2024
on monipuolinen
kaupunkifestivaali
Sivu A 5

 silta.fi

Jouhikkotaiteilija Pekko Käppi:

Olen usein kokenut pyhyyttä

Sivut A 8–10

Kuva: Antti Yrjönen

Miten käy
kehitys-
yhteistyön
hankkeille?
Sivu A 3

Kuva: Hannu Jukola

Hengaamo
luo turvallisen
yhteisön
Keskustorille
Sivu A 4

Kuva: Onerva Tauriainen

Ripari opetti
uskosta ja
tunteiden
käsittelystä
Sivut A 6–7

Kuva: Hannu Jukola

PÄÄKIRJOITUS

Kirsi Airikka
päätoimittaja

Tampere 6.9.2023

Tuetaan yhdessä yhdenvertaisuutta

Kesä 2023 jää väistämättä muistoihin Suomen rasismikohuista. Onneksi näyttää myös siltä, että keskustelu rasismista ja yhdenvertaisuuden edistämisestä on toden teolla alkanut maassamme.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakien mukaan ketään ei saa syrjiä iän, etnisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen ja kulttuurin, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen näkemyksen, perhemuodon, sukupuoli-identiteetin, seksuaalisen suuntautumisen, terveydentilan, vammaisuuden, sosiaalisen aseman, taloudellisen aseman tai muun yksilöllisen tekijän perusteella.

Valtioneuvosto hyväksyi Yhdenvertainen Suomi -hankkeen rasismien torjumiseksi ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi loka-kuussa 2021. Rasismikohujen takia uusi hallitus on joutunut elokuussa sorvaamaan tiedonantoa yhdenvertaisuudesta eduskunnalle.

Hanke on pyytänyt myös Suomen evankelis-luterilaisen kirkon edustajien lausuntoja. Kirkon edustajat muistuttavat, että hyvän yhteiskunnan tai yhteisön rakentaminen vaatii toinen toistensa kunnioitusta, rakentavaa vuoropuhelua ja yhdessä elämisen taitoa. (17.8.2023)

Myös tässä *Sillassa* pohditaan näkökulmia rasismiin ja yhdenvertaisuuteen.

Pitkälle pärjää, kun kunnioittaa toista ja muistaa, että monenlaisuus on rikkautta.

”Historian, arvoperustan ja osaamisensa perusteella kirkolla voisi olla merkittävä rooli rasismia ja ihmisarvoa koskevassa keskustelussa”, kirjoittaa Sillan kolumnisti, sosiaalietiikan asiantuntija Liisa Björklund kirkkohallituksesta.

Björklundin mukaan kirkon ihmisarvotyön onnistuminen mitataan siinä, kokeeko lähimmäinen olevansa arvokas, tärkeä ja rakas seurakunnalle.

Yhdenvertaisuustyötä riittää vielä runsaasti evankelis-luterilaisessa kirkossakin. Siksi onkin hyvä, että kirkossa valmistellaan parhaillaan toiminnallista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa, joka tuottaa työkaluja syrjinnän tunnistamiseksi ja analysoimiseksi sekä syrjinnänvastaiseen työhön paitsi kirkossa, myös muualla yhteiskunnassa.

Tampereen kaupunki puolestaan aloittaa tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta edistävän Kaikkien Tampere -kampanjan syksyllä. Tavoitteena on, että jokaisella tamperelaisella ja täällä vieraillevalla olisi tervetullut, hyväksytty ja turvallinen olo.

Sillassa haastateltu yhteisöpedagogi Anu-Rohima Mylläri toteaa, että rasismia ja syrjintää ei saa poistettua käden käänteessä. Silmittömän syyttelyn sijaan tuloksia voisi tulla sillä, että kuunneltaisiin toisia tarkemmin. Ensin tarvitaan luottamusta, ja lopulta ehkä päästään keskustelemaan vaikeistakin aiheista.

Pitkälle pärjää, kun kunnioittaa toista ja muistaa, että monenlaisuus on rikkautta. Ihmisten kohtaamista voi harjoitella vaikkapa Tampereen seurakuntien Marhaban-keskuksessa Kalevan kirkossa. Se on kulttuurien kohtaamispaikka, jonne kaikki ovat tervetulleita. ♦

Syyskuu

TULEVAT PYHÄT 10.9.–1.10.2023

10.9. Väärin parantunut

Jeesus parantaa vuosikymmenet toisten tönimiset ja kyynärpäät kokeneen miehen, mutta ovatko ihmiset paranemisesta iloisia? Ei, he moittivat parantunutta: Kannat väärin retkipatjaasi. (Joh. 5:1–15)

17.9. Vierasvaraa

Pöytä koreaksi vai henkevä keskustelu? Vai molemmat? Maria ja Martta johdattavat pohdintaan tarjolla olevia antimia. (Luuk. 10:38–42)

24.9. Aarre saviastiassa

Astian makua, sanoivat vanhat ihmiset ja tarkoittivat inhimillisen ylpeyden helposti maustavan pyhänkin asian. Jeesus muistuttaa, että ylösnousemus ja armo on luvattu

kaikille, astiasta ja ulkokuoresta riippumatta. (2. Kor. 4:7–14, Joh. 11:21–45)

1.10. Mikkelinpäivä

Kuka on taivaassa suurin ja arvokkain, kyselevät oppilaat. Jeesus nostaa keskelle lapsen. Ellet ole lapsen kaltainen, et voi olla suurin, opettaa Jeesus. Itse asiassa pääset sisäänkin vain lapsen kaltaisena. (Matt. 18:1–10)

Keskustakampanjan
opiskelijailta
21.9. kello 18
Yliopiston kappelissa,
Kanslerinrinne 1

MAAILMAN RUMIN LAULU

Kauan sitten velmu serkku opetti veljilleni Maailman rumimman laulun. ”Ei sitten aikuisten kuullen!

On se niin ruma laulu,” hän varoitti. Veljekset sulkeutuivat komeroon hyräilemään, kunnes kuulivat äidin laulavan heidän lauluun: *Maan korvessa kulkevi lapsosen tie*. Meissä kaikissa asuu taipumus rumiin lauluihin. Sen taipumuksen nimi on synty ja se kykenee vääristämään maailman kauneimmatkin asiat rumimmiksi. Juuri siksi Taivaan Isä etsii lapsiaan pimeimmistäkin komeroista.

PALSTAN TEKSTIT: **Matti Huotari**

Kuva: Shutterstock

HEILMI

Maan korvessa kulkevi lapsosen tie, vaan ihana enkeli kotihin vie. Niin pitkä on matka, ei kotia näy, vaan ihana enkeli vieressä käy, vaan ihana enkeli vieressä käy. On pimeä korpi ja kivinen tie, ja usein se käytävä liukaskin lie. Jo lapsikin helposti langeta vois, jos käsi ei enkelin kädessä ois, jos käsi ei enkelin kädessä ois.

(Virsi 971:1–2)

Kuva: Hugh Rutherford

4 kysymystä

Uganda on Afrikan suurin pakolaisten vastaanottajamaa. Kirkon Ulkomaanavun perustama investointiyhtiö FCA Investments (FCAI) tukee siellä muun muassa luonnonmukaista maanviljelyä harjoittavaa Amfri Farmsia.

Kuinka toiveet toteutuvat?

Tampereen hiippakunnan piispa **Matti Repo** käsitteli kirkon seitsemää hallitusohjelmavoittoa puheenvuorossaan helmikuussa. Kirkon Ulkomaanavun vaikuttamistyön päällikkö **Tapio Laakso** on ollut valmistelemaan KUA:n tavoitteita hallitusohjelmalle.

1 Miten tavoitteet näyttävät toteutuvan, Matti Repo?

– Seurakunnat mainitaan hallitusohjelmassa nuorten hyvinvoinnin ja mielenterveysavun varmistamisen yhteydessä, kotona asuvien ikäihmisten ja omaishoitajien toimintakyvyn edistämiseksi, ruoka-avun yhteydessä ja perhepalvelujen yhteydessä. Kaikki tämä kertoo siitä, että hallitus arvostaa kirkkoa ja tunnustaa sen rakentavan merkityksen osana järjestäytyntä yhteiskuntaa.

– Kaikki kirkon tavoitteet eivät kuitenkaan saa huomiota. Esimerkiksi uskonnonvapautteen ei viitata eikä uskontolukutaidon lisäämiseen panosteta. Tietoinen etiarvoisuuden vähentäminen jää vaille huomiota, joskin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sisältyvät hallitusohjelmaan.

– Voidaan kuitenkin olettaa, että ohjelman painottama työ ja yksilön tuottama hyöty saattavat heikentää työelämän ulkopuolella olevien asemaa.

2 Onko uhat kansalliseen etuun takertumisessa nähty?

– Hallitusohjelmassa on piirteitä, joissa kansallisen edun valvonta voi

joutua jännitteeseen kansainvälisten sopimusten kanssa. Jää nähtäväksi, miten hallituksen kirjaamat periaatteet ihmisoikeussopimusten noudattamisesta maahanmuuttopolitiikassa pysyvät vaikuttavina, kun samalla päätetään puolittaa vastaanotettavien pakolaisten kiintiö.

– Turvapaikkapolitiikkaa kiristetään siten, ettei turvapaikanhakijasta tule työnhakijaa. Tämä voi olla ristiriidassa YK:n pakolaissopimuksen kanssa.

– Suomeen toivotaan korkean osaamisen asiantuntijoita, mutta samalla tiukennetaan työperäisen maahanmuuton edellytyksiä. Tällainen voi osoittautua lyhytnäköiseksi. Sinänsä hallitusohjelmaan on kirjattu oikea periaate, että hädänalaisimpia autetaan heidän kotimaassaan. Mutta kun samalla heikennetään lähtöalueilla tehtävän työn tukemista, periaate alkaa vaikuttaa oman edun varmistamiselta.

– Suomalaiset ovat osa maailman hyvinvointia vähemmistöä ja myös onnellisimmiksi todettuja. Onnellisuus ei perustu silmien sulkemiseen omalta vastuulta vaan niiden avaamiselle edistämään kaikkien hyvää.

3 Sekä kirkko että KUA tavoittelivat kehitysyhteistyön vahvistamista. Miten tavoitteen on käynyt, Tapio Laakso?

– Valitettavasti tuore hallitusohjelma leikkaa kehitysyhteistyöstä ja maailman köyhimmiltä ihmisiltä. Tämä on erityisen vaikeaa tilanteessa, jossa pandemian jäljet, ilmastokriisin kiihtyminen ja Venäjän hyökkäyssodan

vaikutukset lisäävät köyhyyttä ja epävakautta ympäri maailmaa.

– Suunnitellut leikkaukset ovat merkittäviä. Onneksi vuoden 2015 leikkauksien vahingoista on otettu jotain opiksi. Tuolloin leikkaukset tehtiin niin nopeasti, että Suomi joutui irtisanoutumaan jo tehdyistä sitoumuksista ja ohjelmia ajettiin alas kesken toteutuksen. Nyt säästöt toteutetaan porrastetusti.

4 Mitä mahdollisuuksia on aikeessa vahvistaa kansalaisjärjestöjen roolia?

Repo: Seurakunnat ja järjestöt tarjoavat monille välineen osallistua yhteistyöhön oman asuinpaikkansa hyväksi. Ne voivat myös edistää eri tavoin ajattelevien yhteyttä. Hallitusohjelma painottaa väkivaltaisen radikalismien ehkäisemistä. Siinä yhteiskunnan on tärkeää käyttää hyödyksi kirkon ja sen järjestöjen uskonto-osaamista.

Laakso: Järjestöillä on myös paikka vallanpitäjien ja järjestelmien vastuullisuuden sparraajina ja vahtikoirina. Kehitysyhteistyössä ja humanitaarisessa avussa usein juuri järjestöt kykenevät tavoittamaan kaikkein haavoittuvimmissa asemassa olevat ihmiset ja toimimaan haurailualueilla ja kuroma umpeen kuilua valtionkoneiston ja kansalaisten välillä. Isot kansainväliset toimijat kuten YK-järjestöt myös toimeenpanevat merkittävän osan omaa toimintaansa järjestöjen kautta. ♦

Asta Kettunen

Lisää: siltalehti.fi

Päätös siirtyi tuomiokapituliin

Samaa sukupuolta olevien vihkiminen Messukylän seurakunnan tiloissa siirtyi Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin ratkaistavaksi.

Messukylän seurakunnan seurakuntaneuvosto käsitteli 31. elokuuta aloitetta samaa sukupuolta olevien vihkimisen sallimisesta Messukylän seurakunnan tiloissa. Aloitteen oli allekirjoittanut kymmenen seurakuntaneuvoston jäsentä. Kokouksessa kirkkoherran ja seurakuntaneuvoston enemmistön kanta erosivat toisistaan.

Messukylän seurakunnan kirkkoheran **Juha Itkonen** mukaan seurakunnan on noudatettava tilojen käytönkin osalta kirkon järjestyksen kanssa linjassa olevia käytäntöjä, eikä aloite ole Suomen evankelis-luterilaisen kirkon voimassa olevan avioliittokäsityksen mukainen.

– Päätösesitykseni perustuu kirkon nykyiseen järjestykseen. Ajattelen niin, että asiasta riippumatta kirkkoherran on viranhoidossaan noudatettava voimassa olevia säädöksiä, ei sellaisia, jotka eivät vielä tai enää ole voimassa, vaikka monet toivoisivatkin säädösten olevan toisin, sanoo Itkonen.

– Ymmärrän, että tämä päätösesitys herättää pettymystä heissä, jotka vakauksensa perusteella toivoisivat kirkon avaavan avioliiton samaa sukupuolta oleville. Korostan, että tämä päätös ei heijasta kirkkomme näkemystä Jumalan rakkaudesta – Jumalan rakkaus kohdistuu jokaiseen ihmiseen, vaikka kirkkojen käytännöissä voi olla rajoittavia tekijöitä.

Itkonen toteaa ymmärtävänsä heitäkin, jotka vakauksensa perustuen haluavat pitäytyä kirkon perinteisessä avioliittokäsityksessä.

Seurakuntaneuvoston kokouksessa tehtiin aloitteen mukainen vastaesitys samaa sukupuolta olevien vihkimisen sallimisesta Messukylän seurakunnan tiloissa. Vastaesitys voitti äänestyksen äänin 10–6.

Asia siirtyy Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin päätettäväksi, koska seurakuntaneuvosto ja kirkkoherra olivat asiasta eri mieltä. Kirkkojärjestyksen mukaan kirkon käytöstä päättävät kirkkoherra ja seurakuntaneuvosto yhdessä. Mikäli kirkkoherra ja neuvoston enemmistö ovat eri mieltä, asia saatetaan tuomiokapitulin ratkaistavaksi. Tuomiokapituli ottaa tällä tietoa asian käsittelyyn syksyn aikana.

Tampereella vihitään samaa sukupuolta olevia pareja Tuomiokirkko-seurakunnan ja Harjun seurakunnan kirkoissa.

Kaarina Lehtisalo

Kuva: Asta Kettunen

Messukylän vanha kirkko on suosittu vihkikirkko.

Härmälän kirkon kunnostus etenee

Härmälän kirkon sisäilmaremontti edistyy aikataulussa. Purkutyöt ovat juuri valmistuneet, ja seuraavaksi päästään kiinni eristys- ja tiivistystöihin, kertoo rakennuttajainsinööri Krista Jaakkola.

Korjaustöitä tehdään vain kirkkosalissa, ja seurakuntatalon puoli on edel-

leen käytössä, joten jumalanpalvelukset on siirretty seurakuntasaliin. Kirkossa ei remontin aikana järjestetä kirkkollisia toimituksia, kuten kasteita tai hautajaisia, vaan ne ohjataan loppukesän ja syksyn aikana muihin Eteläisen seurakunnan tiloihin.

Seurakuntasaliin kuljetaan korjaustöiden vuoksi Antinkadun puolelta tai terassilta. Portaiden takia kulku ei tänä aikana ole esteetön.

Kirkkosalin ja seurakuntasalin välissä on remontin aikana tilapäinen seinärakenne, joka estää rakennuspölyn

Kuva: Hannu Jukola

Hengaamon ja Hengaa täällä -hankkeen projektipäällikkönä toimii Ruut Lumijärvi, jolla on vahva kokemus ihmisläheisestä työstä. Hän on koulutukseltaan kättilö, terveydenhoitaja, organisatiovalmentaja ja Lean-asiantuntija, joka valmistuu logoterapeutiksi ensi vuonna.

Hengaamo luo osallisuutta lapsiperheille

Hengaa täällä -hankkeen Hengaamo aloittaa toimintansa Keskustorilla syksyn aikana. Tavoitteena on kohdata ja osallistaa 7–13-vuotiaita koulu-ikäisiä ja heidän perheitään.

– Yhteinen näkymme on luoda Keskustorista mieluisen käyntikohde lapsiperheille. Hengaamo tuottaa heille laadukasta, maksutonta, osallistavaa ja yhteisöllistä vapaa-ajan toimintaa ja tapahtumia, kertoo Hengaa täällä -hankkeen projektipäällikkö **Ruut Lumijärvi**.

Hengaa täällä on Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus (STEA) rahoittama kolmivuotinen hanke, jonka tehtävänä on auttaa perheitä elämään omannäköistään elämää. Hanketta johtaa Länsi-Suomen Diakonialaitoksen säätiö.

– Hengaamo on hankkeen palvelukonsepti, joka yhdistää monien organisaatioiden perustehtäviä ja vapaaehtoistoimijoiden arvokasta panosta ainutlaatuisiksi kokonaisuuksiksi kehittäen samalla Keskustorin aluetta perheille turvallisemmaksi ja saavutettavammaksi.

Hankkumppaneita ovat Tampereen seurakunnat ja Vanha kirkko, Pirkanmaan hyvinvointialue Pirha, Tampereen Teatteri, Lasten kulttuurikeskus Rulla sekä Kulttuuritalo Laikku.

Tampereen seurakuntien työntekijöistä hankkeeseen antavat työaikaansa pastori Olli Viljakainen, nuorisotyönohjaaja Kati Arppe, lastenohjaaja Katriina Nuppola, nuorisotyönohjaaja Riku Kykkänen ja erityisdiakoni Anne-Mari Mäkinen.

– Myös ohjausryhmä on laaja ja asiantunteva – teemme muun muassa aktiivista yhteistyötä poliisin kanssa.

Hankkeen edetessä tavoitteena on kasvattaa mukana olevien organisaatioiden ja vapaaehtoistoimijoiden määrää. Sidosryhmäyhteistyötä on luvassa runsaasti, sanoo Lumijärvi.

Perheillä on paljon tarpeita

Projektipäällikön mukaan kevät ja kesä ovat osoittaneet, että tarve hankkeelle on olemassa. Tampereen kaupungin tutkimuksen mukaan Tampereella on yli sata perhemallia.

– Perheillä on nykyisin monenlaisia haasteita. Paikkakunnalle muuttaa paljon perheitä, joilla ei ole tukiverkostoa uudessa kotikaupungissa. Moni kärsii yksinäisyydestä tai toimeentulo-ongelmista.

Keskustassa asuvien perheiden tarpeita on kartoitettu haastatteluina ja verkkokyselyin. Toiveita on kysytty sekä aikuisilta että lapsilta yhteensä noin sadasta perheestä.

– Alueelle toivotaan käytännön tekemistä lapsiperheille; esimerkiksi kiipeilyä, mahdollisuutta syödä eväitä, yökoripalloa ja talviaikaan luistelua. Puistoon haluttaisiin joskus myös eläimiä rapsutettavaksi, luettelee Lumijärvi.

Haastatteluissa esiin nousivat alueen turvallisuus ja valaistus. Vanhemmilta on esimerkiksi tullut palautetta siitä, että Keskustorin alue ei ole turvallinen lapsille. Puistossa oleskelee päihtyneitä ihmisiä, ja alueelta löytyy esimerkiksi huumeneuloja.

– Otamme kysymykset turvallisuudesta ja saavutettavuudesta vakavasti. Hankkeelle on valmisteltu turvallisuussuunnitelma ja riskianalyysi myös käytännön kysymysten ratkomiseen, vakuuttaa Lumijärvi.

– Kaupunkitila on kaikille yhteistä, ja kaikki saavat oles-

kella Keskustorin alueella. Tavoitteena on löytää avoin ja turvallinen yhdessä olemisen tapa.

Ihmiset luovat yhteisön

Hengaamo pyrkii tarjoamaan säännöllistä toimintaa sekä yksittäisiä tapahtumia. Suunnitteilla ovat esimerkiksi teatterikerros, taidetyöpaja ja vanhemmuustyöpaja. Hengaa-mossa on saatavilla on myös maksutonta keskustelunohjausta perhe-elämän kysymyksissä. Tavoitteena on, että lapsille olisi tarjolla välipalaa ja lautapelejä koulun jälkeen Vanhassa kirkossa.

– Olemme vielä alussa, ja räätälöinnissä menee aikaa. Konsepti rakentuu ja kehittyy jatkuvasti asiakasta varten. Lopulta ihmiset itse luovat yhteisön ja kylän tähän torille, uskoo projektipäällikkö.

Hankkeen arvoja ovat ihmisuus, kohtaaminen, osallisuus ja tarkoituksen löytäminen sekä lapsen ja hänen perheensä elämässä.

– Keskitymme siihen, mikä ihmisenä olemisessa ja elämäntaitojen harjoittamisessa on yhteistä meille kaikille elämäntilanteesta riippumatta. Jokainen meistä on paljon muutakin kuin yksittäinen ominaisuutemme, haasteemme tai vaikeutemme.

– Näemme toivoa, rohkeutta ja valinnan mahdollisuuksia, jos ei muussa, niin asennoitumisen muuttamisessa. Maailmaa ei muuta se, mitä olemme saaneet vaan se, mitä annamme eteenpäin, pohtii Lumijärvi. ♦

Kirsi Airikka

Lisää: hengaaamo.fi. Sivut avautuvat syksyn aikana.

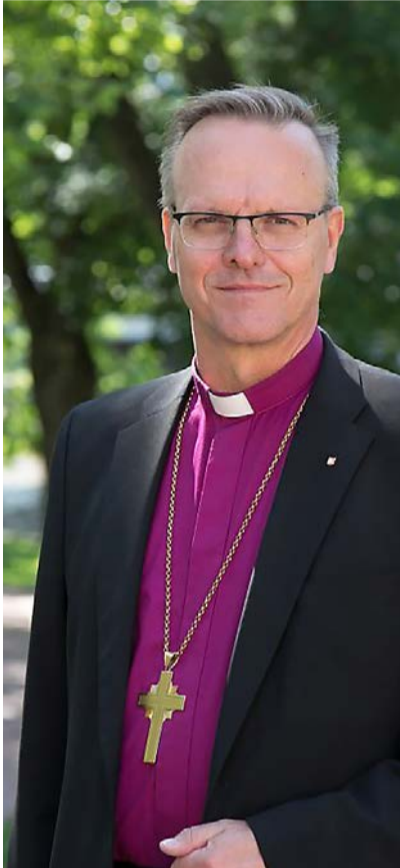
kulkeutumisen seurakuntasaliin. Korjaustöiden on määrä valmistua marraskuun loppuun mennessä.

Elma ja Erik Lindroosin suunnittelema rakennus valmistui vuonna 1949 pappila- ja seurakuntataloksi, kirkkosali rakennettiin vuonna 1972.

Takahuhdin pappilassa putkiremontti

Takahuhdin seurakuntatalossa uusitaan käyttövesiputkistoa. Kiinteistö on suljettuna neljä viikkoa eli 25. syyskuuta – 22. lokakuuta. Käyttövesiputket on uusittu 2000-luvun alussa pappilan peruskorjauksen yhteydessä. Niinpä seurakun-

tien kiinteistöpalvelut arvioi putkistola arvioidaan olevan jäljellä vielä reilusti käyttöikä. Kupariputkissa on kuitenkin kuluvan vuoden aikana ollut runsaasti vuotoja. Lämpö- tai viemäriputkistoja ei tässä yhteydessä uusita.

Kuva: Aarne Orniö

Kuva: Jani Laukkanen

Kuva: Iconic Creative Oy

Muun muassa arkkipiispa Tapio Luoma, Turun piispa Mari Leppänen sekä toimittaja, juontaja Katja Ståhl ovat puhujavieraina Kirkon juhlissa Tampereella toukokuussa 2024.

Kirkon juhlit on monipuolinen kaupunkifestivaali

Tampereella järjestetään uusi kaupunkifestivaali, Kirkon juhlit 17.–19. toukokuuta 2024. Luvassa on musiikkia sekä ajatusten, uskon ja elämäntapojen vuoropuhelua.

Kirkon juhlien keskipiste on Tampereen Keskustori ympäristöineen. Tapahtuman ajaksi Keskustorille rakennetaan katsomo ja noin 1 500–2 000 hengen laulava.

Juhlille odotetaan tuhansien laulajien kuoroa, joka esittää muun muassa kymmenkunta uutta, juhlille tilattua sävellystä. Luvassa on myös tuttuja kuorokappaleita sekä yhteislaulua. Lisäksi suurkuoro esiintyy avajaisissa ja päätösmessussa.

Sorin Sirkus valloittaa Keskustorin lavan yhdessä Tuomiokirkon urkurin Esa Toivolan kanssa.

Tapahtuman tuottaja, Kirkkopalveluiden kehityspäällikkö Jari Kupiainen sanoo, että Keskustorille kannattaa tulla mukaan jo suurkuoron takia.

– Keskustorin ja Laikunlavan tapahtumat ovat maksuttomia, ja ne on suunnattu kaikille tamperelaisille, Kupiainen korostaa.

Kirkon juhlien ohjelman kantavana ajatuksena on vahvistaa toivoa tule-

vaisuuteen. Teemana onkin Toivon voimalla.

Toriohjelman lisäksi festivaaleilla on runsaat 70 tapahtumaa keskustan kirkkoisissa ja Tampere-talossa.

Kirkon juhlien esiintymislavoille nousevat muun muassa Maaret Kallio, Kari Kanala, Olli Keskinen, Kalervo Kumola, Rosa Meriläinen, Arto O. Salonen, Katja Ståhl sekä piispat Kaisamari Hintikka, Jari Jolkkonen, Teemu Laajasalo, Mari Leppänen, Tapio Luoma ja Matti Repo.

Myös juhlien musiikillinen sisältö on monipuolinen. Ohjelmassa on sekä uusia, juhlille tehtyjä tilausteoksia että rakastettuja kuorokappaleita ja monipuolisia gospelkonsertteja.

Esiintyjinä ovat muun muassa ruotsalainen gospeltähti Samuel Ljungbladh sekä kotimaiset Gospel Helsinki, Tampere Filharmonia, Jukka Leppilampi, Tommi Kalenius, Suomen Kanttorikuoro ja Anne-Mari Kivimäki Ensemble.

Myös kaupunki tukee juhlia

Ohjelmasisältöjen taustana on kolme kirkollista tapahtumaa eli Kirkkopäivät, Kirkon Musiikkijuhlat ja Lähetysjuhlat. Kirkon Juhlat 2024 -tapahtumassa nämä kol-

me sulautuvat uudelleen, yhtenäiseksi tapahtumakokonaisuudeksi. Tampereen kaupunki ja Tampereen seurakuntayhtymä tukevat tapahtumaa, ja yhteistyötä tehdään myös Tampere-talon kanssa.

Kupiaisen mukaan Tampereella on hyvä järjestää tapahtumia sekä kävijän että järjestäjän näkökulmasta.

– Tampere on todella toimiva ympäristö tapahtumille, sillä Keskustori, raitiovaunut, juna-asema ja hotellit ovat kaupungin ytimessä. Kiitämme jo tässä vaiheessa kaupunkia ja Tampereen seurakuntia tuesta.

Osa tilaisuuksista on maksullisia, mutta suurimpaan osaan on vapaa pääsy. Liput tulivat myyntiin elokuussa, ja niitä voi ostaa kirkonjuhlat.fi -sivustolta.

Myös kuorojen ennakoilmoittautuminen on meneillään.

Kirkon juhlit 2024 järjestävät kirkkohallitus, Kirkkopalvelut, Suomen kanttori-urkuriliitto, Suomen Kirkkomusiikkiliitto, Suomen Lähetysseura ja Tampereen seurakuntayhtymä. ♦

Virve Jylhäsalu

Kirkon juhlit 17.–19.5.2024 Tampereella. Ohjelma: kirkonjuhlat.fi

Perheneuvonnan ruuhkat kertovat luottamuksesta

Runas määrä yhteydenottoja kertoo ihmisten luottamuksesta kirkon antamaan apuun ja turvaan elämän keskellä, arvioi Tampereen seurakuntien perheneuvontatyön johtaja Timo Tavast.

Hänen mukaansa tamperelaiset ja pirkanmaalaiset ihmiset etsivät kriisitilanteiden keskellä rohkeasti apua oikeasta paikasta, ja luottavat seurakuntiin avun lähteenä.

– Kyllä meillä jonoa on, mutta erityisesti pyrimme keskittymään 18–40-vuotiaisiin vaikeassa elämäntilanteessa oleviin, jotka tarvitsevat tukea läheisyydessä, parisuhteessa ja seksisuhteessa.

Kesällä jonotusaika on ollut neljästä viiteen kuukautta, mutta painopisteryhmälle apua on pystytty tarjoamaan noin kahden kuukauden sisään. Helpotusta tilanteeseen on tuonut projektityöntekijän palkkaaminen kohderyhmän pariin. Erityisesti katse on terapeutista tukea tarvitsevista lapsiperheistä.

– Ensi vuonna kehitämme uutta terapiapolkua, jossa tavoitteena on erityisesti tämän kohderyhmän palveleminen muutamien viikkojen sisällä yhteydenotosta.

Tavast painottaa palveluohjaaja Tanja Kottin roolin tärkeyttä ihmisten ohjaamisessa heidän tarvitsemansa tuen piiriin.

– Hän on ammattilainen, joka tuntee Pirkanmaan kolmannen sektorin toimijat ja hyvinvointialueen palvelut, joiden avulla ihmiset löytävät tarvitsemansa avun.

Tavast korostaa, että yhteyttä kannattaa ottaa jonoista huolimatta, sillä kokonaispalveluverkostossa on monia avun tarjoajia.

– On hyvä muistaa, että emme ole yksin tässä työssä. Myös verkkosivuillemme kannattaa mennä, koska nettiparisuhdepalvelut ovat hyvä oma apu. Tunnekeskeinen parisuhdekurssi ja muut itse tehtävät harjoitukset antavat kättä pidempää.

Tavastin mukaan yhteydenottojen aiheista näkyvät kaikki parisuhteiden kipukohdat.

– Monien elämää leimaa yksinäisyys, eikä oikein uskalleta parisuhteeseen. Yhteyttä otetaan parisuhteiden ja erosuhteiden eri vaiheissa. Eli ei olla aina jonkin tietyn tarpeen äärellä, vaan esiin tulee läheisyyden kaipuun koko kirjo.

Perheneuvonta toivottaa tervetulleiksi kaikenlaiset perhemuodot.

– Kirkko ei esimerkiksi määrittele, että pyrimme pitämään yhdessä eroa suunnittelevia pareja, vaan meillä on avoimet ovet kaikissa tilanteissa.

Palautetta parisuhdepalveluista kootaan aktiivisesti. Palaute on Tavastin mukaan ollut hyvin kannustavaa. Myös hyvinvointialueen kumppaneilta on tullut samansuuntaista viestiä.

Seurakuntien perheneuvonnassa on osa-aikaiset ja projektityöntekijät mukaan lukien 15 työntekijää. ♦

Asta Kettunen

Kuvat: Onerva Tauriainen

Kuva: Petri Salminen

Uusia kavereita sekä ikimuistoisia kokemuksia

"Kävin viime kesänä Eteläisen seurakunnan vaellusriparin Saarisellä. Reissu oli uskomaton, joten haluan nyt jakaa kokemukseni siitä teille.

En mä selviä kahta viikkoa jossain pussassa, sanoin, kun sain tammikuussa tietää pääseväni vaellusriparille. Olin laittanut sen viidenneksi vaihtoehdoksi puoliksi vitsillä, kun uskonnonopettajani suositteli sitä.

Neljä ensimmäistä olivat ulkomaan ripeilejää, joten aluksi minua harmitti. Muistan valittaneeni asiasta kavereilleni ja läheisilleni useaan kertaan.

Vaellus tunturissa ilman vessaa, sähköä tai kattoa pään päällä jännitti. Yritin kuitenkin ajatella myönteisesti. Olihan minulla siellä yksi kaverikin.

Pian alkoivat riparitapaamiset. Pappimme Jussi Houttu teki minuun heti vaikutuksen. Hänen hyvien (sekä huonojen) vitsiensä ansiosta tunnelma muuttui heti rennoksi ja mukavaksi.

Toukokuussa meillä oli harjoitusvaellus. Se kesti viikonlopun.

Kevät meni nopeasti. Yhtäkkiä lähtöön oli enää yksi päivä, ja oli aika pakata. Kymmenen päivän tavarat piti tunkea 60 litran rinkkaan. Vaellus- ja yöpymisvarusteet, makuupussi, telttä, trangia, ruuat ja paljon muuta.

Näin jälkikäteen voin sanoa, että pelkkä pakkaaminen oli yksi haastavimmista asioista koko riparilla. Käytin siihen varmaan kahdeksan tuntia.

Uusia kavereita jo bussimatalla

Maanantaiaamuna 24. heinäkuuta nousimme bussin kyytiin ja lähdimme kohti Saariselkää. Tunnelma tiivistyi yllättävän nopeasti, kun yksi leiriläisistä alkoi laulaa *Maamme*-laulua ja teki käsilläseisontoja liikkuvassa bussissa. Kun pysähdyimme syömään Oulussa, minulla oli jo monta uutta kaveria.

Loppumatkasta olimme niin väsyneitä, että nauroimme kaikelle. En muista milloin viimeksi olisin nauranut niin paljon. Pian 15 tunnin matka oli taputeltu, ja olimme perillä Raja-Joosepissa. Nukuimme ensimmäisen yön mökissä.

Seuraavana aamuna lähdimme hyvillä mielin liikkeelle. Ylitimme suon, jossa kaveriltani lähti kenkä jalasta. Se ei meitä pyssyttänyt.

Päivällisenä oli lihapullia ja perunamuusia. Teimme ruuat trangiolla. Se oli melko helppoa sitten, kun sen oppi. Toki poltin sormeni pariin kertaan.

Teltassa nukkuminen kovalla, juurakkosella maalla oli välillä hieman ikävää. Huusissa käyminenkin oli, mitä oli. Opin reissun aikana ainakin arvostamaan omaa sänkyäni ja vesivessaa.

Pisin päivämatka 18 kilometriä

Keskiviikkona kävelimme 18 kilometriä. Lähdimme noin kello 11 aikaan aamulla ja olimme perillä vasta kolmelta yöllä.

Matka oli todella raskas. Ylitimme tuntureita, joten nousua, laskua ja kivikkoa riitti. Lisäksi kannoimme 20-kiloisia rinkkoja selässämme. Maisemat kyllä olivat upeita, ja seura hyvää. Tsemppasimme toisiamme, annoimme tukea ja jaoimme välipaloja.

Onerva Tauriainen (vas.), Viivi Manninen ja pastori Jussi Houttu bussissa matkalla kohti Saariselkää.

Meillä oli kaksi lepopäivää, joihin kuului saunomista, uimista ja yhteistä tekemistä. Leirin jokaisena iltana oli iltaohjelma. Isoiset viihdyttivät meitä esityksillään, ja ohjaajat Jussi Houttu ja Maikku Blom kertoivat tarinoita nuotion äärellä.

Lauloimme monia lauluja, joista lempparini oli *Martin Luther Kingin laulu*. Nämä hetket olivat mielestäni parhaita. Pidimme myös messun, jossa saimme ehtoollisen. Teimme ryhmissä aamuisin jumalanpalveluksia. Niitä oli hauska suunnitella.

Suurimman osan ajasta sää oli juuri sopiva: puolipilvistä ja noin 15 astetta. Välillä kuitenkin satoi aika rajusti, eli sadevaatteet eivät olleet turhaan mukana.

Nettihan siellä toimi vain harvoin, ja kun niin kävi, kaikki olivat salamannopeasti kännykät kädessä soittelemassa ja viestittelemässä.

Kastejuhla liikutti

Maanantaina oli kastejuhlan. Ajattelin, että minut dipataan nopeasti jokeen ja siinä se, mutta se oli paljon enemmän.

Muut olivat salaa valmistelleet juhlan. Minulle luettiin runoja ja lauloimme yhdessä. Minut kastettiin trangiolla huikeissa maisemissa. Kohokohta oli, kun ystäväni kertoi minusta viisi ihanaa asiaa, jotka hän oli salaa teltassamme kirjoittanut. Jussi myös lauloi minulle *Mestariپیروس*-lau-

Kuva: Petri Salminen

Pastori Jussi Houttu kastoi Onerva Tauriaisen vaellusriparilla.

lun ja soitti kitaraa. Tulihan siinä sitten vähän tippa linssiin.

Viimeiset päivät olivat helppoja. Ruokia ei ollut enää paljon jäljellä, eli rinkat olivat kevyitä. Viimeiset kolme kilometriä menivät juosten. Ette voi kuvitellakaan sitä iloa, kun saavuimme Kiilopään parkkipaikalle, ja näimme oikean auton. Olimme taas sivistyksen parissa. Kävelyä oli tullut noin sata kilometriä, ja siltä kyllä tuntuikin.

Voin myös luvata, että poronkärstys ei ole koskaan maistunut niin hyvältä kuin kymmenen päivän pussiruokien syömisensä jälkeen. Kävimme myös kylpylässä puhdistautumassa ja lähdimme kotimat-kalle 2. elokuuta.

Lauantaina 5. elokuuta meillä oli konfirmaatio Viinikan kirkossa. Se oli hieno tilaisuus.

Pois mukavuusalueelta

Odotukseni riparilta toteutuivat täysin. Toivoin uusia kavereita sekä ikimuistoisia kokemuksia. En koskaan unohda niitä hetkiä ihanien ihmisten seurassa.

Leiri oli paras mahdollinen, enkä olisi parempaa voinut toivoa. Opetuksena tästä olkoon, että heittäkää ennakkoluulon-ne pois. Uskaltakaa astua pois mukavuus-alueeltanne.

Minullakin oli aika kovat luulot kaikkea kohtaan, mutta kuinkas kävikään. Opin niin paljon uutta kristinuskosta, itsestäni ja siitä, mikä on oikein ja mikä väärin. Käsitelin tunteitani uusilla tavoilla, ja se tuntui hyvältä.

Kiitos vielä riparilaisille, isosille, apareille ja huippuohjaajille Jussi Houtulle, Maiku Blomille ja Petri Salmiselle! ♦

Teksti ja kuvat: Onerva Tauriainen

Kuva: Tuula Vartainen

Sini Virkki ja Antti Järvinen ovat ottaneet ilon irti toisesta eli viimeisestä isoskesästä. Molemmat aikovat ensi vuonna osallistua vapareiden eli vapaa-ajanohjaajien koulutukseen.

Monenlaisia isosia tarvitaan

Kuluneena kesänä Messukylän tuplakesäriparilla Aito-keskuksessa isosina toimineet **Antti Järvinen** ja **Sini Virkki** ovat sitä mieltä, että isosia on monenlaisia, mikä on hyvä asia.

– Hyvä isonen osaa ottaa kaikki huomioon, ja osaa pitää hauskaa, mutta osaa myös rauhoittaa ja olla esimerkkinä, kun sitä tarvitaan, Järvinen mieltii.

– Vaikka pitää olla rento tyyppi, täytyy alusta asti myös pystyä komentamaan ja ottamaan auktoriteettia. Ei tietenkään pidä olla ilkeä eikä komentaa koko ajan.

Virkki muistuttaa, että leirillä saa ja täytyy olla oma itsensä.

– Itse tykkään ehkä eniten hauskkumisesta, mutta kaikkien ei tarvitse olla esiintyjä. Toiset osaavat ottaa huomioon isossa joukossa ehkä vähemmälle huomiolle jäävät hiljaisemmat. Siksi on hyvä, että isosina on paljon erilaisia tyyppisiä.

– En usko, että osaan hyvin Raamattua, mutta mielestäni myös se, että osata tulkita kristinuskon asioita, on tärkeää isoselle, Järvinen lisää.

Jos hän on huomannut jonkin painavan leiriläisen mieltä, hän on mennyt kysymään, voiko auttaa. Hän on myös maininnut asiasta ohjaajalle, joka ehkä pystyi tarvittaessa tekemään asialle enemmän.

– Tästä ehkä on kaikkein eniten puhuttu koulutuksessa, ja totta kai myös isoskaveruudesta.

Nuoret olivat isosina toista kertaa.

– Oma leiri oli niin kiva, etten halunnut jättää sitä siihen, Järvinen perustelee isoseksi lähtemistään.

– Tykkään esiintyä, ja leireillä myös saa paljon uusia kavereita.

Virkillä tilanne oli päinvastainen: oma ripari ei innostanut varsinkin, kun korona-aikana ei oikein päässyt tutustumaan ihmisiin. Hän lähtikin hakemaan parempaa leirimuistoa.

– Nyt olen ollut kahdella leirillä isosena, ja on ollut paljon hauskeempaa. Olen tietenkin ollut eri roolissakin.

Isoseksi lähtevillä ei välttämättä ole ko-

vin uskonnollista taustaa, vaan syynä voi olla halu olla kavereiden kanssa tai saada todistus, josta voi olla hyötyä myöhemmin.

– Paljon on sellaisia, jotka miettivät, että ”voisi kiinnostaa, jos kaveritkin lähtevät”, Antti Järvinen mieltii.

Hänen mukaansa kesän leiri oli ihan hyvä kokemus.

– Edelliseen leiriin verrattuna tämä lähti ehkä paremmin liikkeelle. Riparilaiset ovat olleet tosi viljejä, mutta on ollut tosi hyvä fiilis, hän hymyilee.

Sini Virkistä alku oli hidas.

– Mietin, että jaksanko olla täällä, mutta oli hyvä, etten lähtenyt kesken kotiin. ♦

Asta Kettunen

TAMPEREEN SEURAKUNTIEN RIPPIKOULUT 2024

- Ilmoittautuminen alkaa ke 20.9.2023 kello 12.
- Rippikouluihin ilmoittaudutaan sähköisellä lomakkeella (tampererippikoulu.fi/ ilmo) ke 4.10.2023 mennessä.
- Rippikoulu esite lähetetään 15 vuotta vuonna 2024 täyttävälle ev.lut. kirkkoon kuuluville tamperelaisille postitse viimeistään viikolla 38.
- Tieto rippikoulupaikasta lähetetään sähköpostitse 24.11.2023.
- Samana päivänä alkaa jälki-ilmoittautuminen.
- Kaikki tieto: tampererippikoulu.fi

Pekko ja Petra Käppi innostuvat tieteestä ja taiteesta. He toivovat, että kansanmusiikkia tutkittaisiin enemmän.

HENGELLINEN KOKEMUS ON TAIANOMAINEN

Valovoimainen kansanmuusikko, jouhikkotaiteilija Pekko Käppi, 47, vieraili taannoin Vanhan kirkon Agnostikkoklubilla soittamassa ja pohdiskelemassa, ja kertoi kokeneensa jotain mystistä lastensa syntymähetkillä.

TEKSTI: **Elisa af Hällström** KUVAT: **Hannu Jukola**

Pispalan kodin keittiössä **Pekko Käppi** miettii pyhyttä, on tovin hiljaa, katsoo ikkunasta Näsijärvelle ja sitten suoraan silmiin.

– Pyhän käsite on monimuotoinen ja hankala, mutta olen monissa paikoissa kokenut omanlaistani pyhyttä. Pyhän kokemuksia on ollut jonkin valtavan asian äärellä. Vaikka tämä näkyvä tai vuori tai ilta-auringon valo joutomaalla.

– Kerran Petran kanssa olimme Istanbulissa katoterassilla, kun alkoi kuulua rukouksutsuja kilometrien säteellä eri suunnilta. Se oli herkkä ja hienovarainen hetki.

Tuntemuksia on ollut myös metsässä, vanhoissa kirkkoissa, hirsituovissa ja musiikin äärellä.

– Mitä abstraktimpaa ja avaruudellisempaa musiikkia, sitä enemmän on tilaa kuvitella, Käppi on huomannut.

Hengelliset kokemukset hän pitää kuitenkin mieluisi itsellään.

– En tiedä, mitä hengellisyys kullekin tarkoittaa, mutta olen pitänyt sitä aika yksityisenä. Osin siksi, että se on liian moniselitteinen ja intiimi asia yleistettäväksi.

– Hengellisyttä on moneen lähtöön. Sen voi kokea joskus painikasan alimmaisena, kun ei enää kuule mitään ja on yksin maailmassa. Tai perheen kanssa laulaessa.

Vaimon körttisuvun myötä Käppi on päässyt osallistumaan seuroihin.

– Olen saanut kokea sen, kun joku puhui liikaa, ja sitten alkoi puheen keskeyttävä laulu, ai että, aviomies hymyilee.

– Petran mummo osasi ulkoa vanhan virsikirjan ja *Siionin virret*. Mentiin naimisiin Petran setävainaan rakentamassa kappelissa. Körttikaavussa ollut kaksimetrisen pappi ajoi pihaan moottoripyörällä. Oli kuuma, ja vihkikaavasta oikaistiin, Käppi muistelee hymyillen.

Virsiä täysillä

Vanhassa kirkossa Käppi esitti virsiä vuoden 1701 virsikirjasta. Niiden melodioita hän oppi Kaustisella Heikki Laitisen luennolla.

– Vanhassa virsikirjassa ei ole yhtään nuottia. Seuraavana vuonna painettu sävelmälite floppasi, ja teks-

tejä laulettiin edelleen eri melodioin eri kylissä.

Entisaikain virsitekstejä hän pitää kiehtovina.

– Tutustuin vanhaan virsikirjaan hyvin uteliaassa mielentilassa. Sen kieli on värikästä, kaunista ja rujoa. Se on kuin Danten helvettimäinen kuvasto, on draakit, lohikäärmeet, ja ihan erilaista kuin nykyisessä virsikirjassa. Se on kiehtonut. Esimerkiksi ensimmäinen versio Suvivirrestä on nykyistä omituisempi, kauniimpi ja rytmisesti pyöreämpi.

“En tiedä, mitä hengellisyys kullekin tarkoittaa, mutta olen pitänyt sitä aika yksityisenä.”

– *Nyt armas aurink’ meitä / taas lähtee lähemmäks’ / hän kuolleet hautoo, heitä / jäll’ tekee eläväks’*, Pekko Käppi siteeraa.

Lapsena Käppi tottui siihen, että kirkossa virret hymistään yhdessä.

– Ala-Könni-opiston jälkeen lauloin joulukirkossa virret täysillä. Vanhemmat olivat ihmeissään, mummo oli innoissaan. Sitten alkoi tulla sukuun keikka-ppyöntöjä, hän naurahtaa.

Innostus ajaa esiintymään

Vuosien aikana Käpin musiikki on soinut lukuisilla lavoilla, näyttämöillä ja levyillä. Hänen laulamansa tekstit ravistelevat ja käyvät sydämeen, särösoundinen jouhikko koristelee melodioita, ja lauluääni on kappaleen mukaan tunteikas, herkkä tai riipivä.

Keikoista puhuessaan Käppi myöntää, että kohtaa maailman myös epävarmana.

– Oma innostus ajaa jakamaan taiteen ihmettä ja auttaa raahaamaan itsensä muiden eteen.

Juuri nyt leijonanosa ajasta menee Tampereen Työväen Teatterin *Vänämöinen*-näytelmälle, johon Käppi on tehnyt musiikin. Hänet nähdään myös näyttämöllä.

– Voi olla, että hiukset värjätään punaiseksi tai keltaiseksi, Käppi virnistää.

Näytelmän musiikissa on aineksia muinaismusiikista, runolaulusta, operetista ja 1970-luvun punkista. Säröinen jouhikkosoundi on puolestaan perua olosuhteiden pakosta.

Kun Käppi aikoinaan keikalla huomasi, ettei kuulu muiden soitinten seasta, hän päätti vahvistaa soittoaan sähköllä, kitaravahvistimella.

Kansanmusiikki lähellä sydäntä

Näytäntökauden jälkeen Käppi jatkaa väitöskirjatyötä Itä-Suomen yliopistoon. Hän tutkii kansanlaulaja Taavi Uutelaa, jolla on laaja laulu- ja tarinavalikoima.

– Olen laulanut pari vuosikymmentä Uutelan lauluja. Lauluissa on usein ihmissuhdeaiheita, jotka eivät pääty hyvin. Kansanmusiikkia pitäisi tutkia enemmän. Aineisto alkaa jo hapertua reunoilta. Haluan tehdä osani ja osallistua talkoisiin, Käppi perustelee.

Uutelasta tehtyjä haastatteluja on tallessa tunti-kaupalla.

– Ne ovat kuin raollaan oleva ikkuna menneisyyteen, jonka edessä on kaikkea sälää.

Gradussaan Tampereen yliopiston musiikintutkimuksen laitokselle Käppi tutki oulunkalaisen Marina Takalon kalevalamittaisia lauluja. Vielä silloin ei ollut väitöksen aika.

– Taide vei lujaa, Pekko Käppi tiivistää.

– Olen onnellinen, että olen pystynyt toimimaan laajasti taiteen aloilla. Sitä ajaa innostus, taiteen illuusio. Jos elän yksikymppiseksi, toivon voivani jatkaa.

– Minulla on paljon iäkkäitä kollegoja. Kasikympisenä voi olla paljon sanottavaa, ja laulaminen on eräänlainen perustoiminto, jos ääntä vielä on.

Yhteinen ihastus

Jouhikko eli jouhikannel kuuluu suomalaisen kansanmusiikin perinnesoitimiin. Se kehittyi, kun lyyraa alettiin soittaa jousella tuhat vuotta sitten Euroopassa.

1900-luvun alkupuolella jouhikkoa soitettiin

Käppi on luonut omintakeisen soundin sähköistämällä jouhikon. Pekko Käppi & K:H:H:L esiintyi Pispala Folk -tapahtumassa sunnuntaina 20. elokuuta Tampereella. Käpin lisäksi bändissä soittavat Gilbert Kuppusami (rummut), Tommi Laine (kitara) ja Nuutti Vapaavuori (basso).

”Kansanmusiikkia pitäisi tutkia enemmän. Aineisto alkaa jo hapertua reunoilta. Haluan tehdä osani ja osallistua talkoisiin.”

Itä-Suomessa ja Karjalassa sekä Virossa. Nyt jouhikonsoittajia on todennäköisesti enemmän kuin koskaan.

Käpit löysivät jouhikon ja kansanmusiikinkin vasta aikuisina.

– Jouhikon ääni kuulosti aluksi todella eksoottiselta, sanoo muusikon puoliso **Petra Käppi**.

Toisiinsa he tutustuivat opiskellessaan samaa pääainetta, etnomusikologiaa.

– Innostumme jatkuvasti tieteestä ja taiteesta ja haaveilemme kaikenlaisesta, kuten matkailusta ja ravintolan pitämisestä. Uskon, että innostuva mieli on periytyvää, Petra Käppi sanoo.

Vaikka välillä haaveillaan toimettomuudesta, mieli tarttuu kaikenlaisiin projekteihin.

– On viritelty yhteisiä työkuvioita. Välillä harmittaa, kun kuulee, että kuulostaa niin kivalta yhdessä. Molemmilla on kuitenkin oma juttunsa. Kun yhteiset keikat ovat harvinaisia, ne ovat kivoja. Taidetyössä on aina tiettyjä kahnauksia, Petra Käppi miettii.

– Kun ollaan kotona, niin siinä on muutakin kuin työ, Pekko Käppi toteaa.

– Yllättävän hyvin meidän yhteistoiminta sujuu. Meillä on sanaton taso, jota on vaikea selittää, hän jatkaa.

Pikku Kakkosen Soiva syli -ohjelmassa pari työskenteli yhdessä. Musiikkivastuu oli Petra Käpillä. Paras palaute oli, kun kaikki vauvat hymyilivät.

– Rivimuusikkous on kivaa. On isoin ilo, kun joku muu vetää, sanoo Pekko Käppi.

Elokuussa pari julkaisi yhdessä musiikkia, mutta yhteiset keikat ovat satunnaisia monesta syystä.

– Esimerkiksi lastenhoitokortteja on olemassa vain niukasti, pari kertoo.

Musiikkiin solahtaneet

Oli aika, kun Pekko Käppi keikkaili paljon soolona tai bändin kanssa, ja Petra Käppi hoiti kodin ja lapset. Tänäpä isä on aiempaa enemmän kotona.

– Nyt meidän perheen keikkajyrä on Petra, luulen, arvelee Pekko Käppi.

Petra Käppi johtaa maailmanmusiikkiin erikoistunutta Kulttuuriosuuskunta Uulua. Lauantaina 11. marraskuuta Uulu järjestää Lasten Etnosoi -tapahtuman Tampereella.

– Nykyään Pekko vastaa enemmän arjen pyörittämisestä, vaimo vahvistaa.

Osittain se johtuu siitäkin, että korona pyyhki kalenterista Pekko Käpin keikkoja, ja tilalle avautui kiinnostavia teatteriproduktioita, joita on voinut tehdä kotoa.

– Kun lapset olivat pieniä, saatoin olla kuukauden Taiwanissa tai Tadžikistanissa. Kerran oli yölähtö Vietnamin-keikalle, ja yksi tytär alkoi oksentaa. Siinä piti sitten päättää, lähteekö, Pekko Käppi puistelee päätään.

– On olleet melkoisia ne vuodet, kun oli yksi vauva ja yksi taapero, ja siinä ohessa pyöritin firmaa ja isoja hankkeita. Hyvä, että siitä on selvitty, sanoo Petra Käppi.

Käppien lapset ovat saaneet solahtaa musiikkiin täyttämään elämään vauvasta asti.

– Meillä työ ja perhe ovat aina sekoittuneet. Lapset ovat olleet paljon mukana keikoilla. Lapset syliissä ollaan molemmat esiinnytty. He saavat myös mennä katsomaan Pekon teatteritreenejä, jos haluavat, äiti kertoo.

– Hmm, nythän nämä ovat koulussa ja harrastuksissa ja minulla on kuusi tuntia aikaa tehdä omia juttuja, isä sanoo.

Lasten harrastus kuuluu kotona: soittimina ovat viulu, harmoni ja piano. Isä on silmin nähden iloinen spontaaneista perhemusiisinneista.

PEKKO KÄPPI

- Syntynyt Tampereella vuonna 1976
- Jouhikkotaiteilija, säveltäjä, tuottaja, tutkija
- Koulutukseltaan kansanlauluperinteisiin erikoistunut etnomusikologi
- Soolouralle 2001, ensilevy *Kalastajia ja kaivostyöläisiä*. Julkaissut 10 albumia. Tunnetuimpia lauluja Ikonin, *mun vereni*
- Säveltänyt musiikin Tampereen Työväen Teatterin näytelmään *Väinämöinen*. Aiemmin muusikkona ja säveltäjänä useissa teattereissa: muun muassa Helsingin Kaupunginteatteri, Kansallisteatteri, Tampereen Teatteri, Teatteri Telakka, Tehdas Teatteri, Tukkatheateri
- Soittanut useilla levyillä: muun muassa Amorphis, Anne-Mari Kivimäki, Lau Nau, Laura Moisio, Office Building, Pate Mustajärvi, Risto, Yö
- Yhtye K:H:H:L: eli kuolleiden hillittömien hevoisten luut Gilbert Kuppusamin, Tommi Laineen ja Nuutti Vapaavuoren kanssa vuodesta 2012
- Harrastaa painonnostoa ja lukkopainia

– Kesän aikana oli sellaista, että yksi soittaa ja neljä laulaa. Ei minulla ollut sellaista lapsuudessa. Kollektiivinen lauluhetki oli koskettava hetki. Sellainen taianomainen, jota on kaivannut, Pekko Käppi kertoo. ♦

Pekko Käppi Yo-talolla 15.9. sekä *Käärmeenpääntallaaajat-* ja *Väinämöinen* -näytelmissä Tampereen Työväen Teatterissa

Viime vuonna Kirkon keskusteluavussa vastattiin yli 45 000 puheluun ja käytiin yli 7 500 chat-keskustelua.

Kuva: Shutterstock

Haluatko auttaa?

Kirkon keskusteluapu kaipaa lisää päivystäjiä

Suomessa on paljon ihmisiä, joilla ei ole ketään, jolle jutella. Kirkon keskusteluapu tarjoaa tukea juuri heille. Perinteisen Palvelevan puhelimen rinnalla toimivat myös Palveleva chat ja Palveleva nettikirje.

Palveluille on ilmeistä tarvetta: vuonna 2022 Kirkon keskusteluavussa vastattiin yli 45 000 puheluun ja käytiin yli 7 500 chat-keskustelua.

Puheluihin tai chat-yhteydenottoihin vastataan eri puolilla Suomea, sillä Kirkon keskusteluapu toimii valtakunnallisesti. Yhteydenotot ohjautuvat vapaana oleville päivystäjille satunnaisesti.

– Tällä hetkellä etsimme lisää uusia päivystäjiä. Erityisesti chat-palveluun kaipaisimme uutta väkeä. Jouduimme lyhentämään valtakunnallisen chat-päivystyksen aukioloaika, sillä päivystäjiä ei ollut riittävästi, kertoo **Outi Niemi**, Kirkon keskusteluavun toiminnanohjaaja Tampereen seurakunnassa.

Päivystäjien toiminta on palkatonta, mutta matkakulut korvataan. Pirkanmaan piirissä on 66 päivystäjiä eri puolilta maakuntaa, ja heidän päivystyspaikkansa on Tampereella.

Tärkeintä on taito kuunnella

Pirkanmaan päivystäjien joukossa on ihmisiä monista ammateista ja ikäryhmistä. Jotkut ovat päivystäneet jopa vuosikymmenien ajan.

Päivystäjä **Olli** on työskennellyt vapaaehtoisena kymmenisen vuotta, alkuun puhelinavussa, nykyisin chat-päivystäjänä. Koska päivystäjä toimivat nimettöminä, hän esiintyy tässä jutussa vain etunimellään.

Olli työskentelee vapaaehtoisena yhä, koska haluaa auttaa ihmisiä.

– Tämä on vapaaehtoistyön muoto, jossa pääsee lähelle toista ihmistä kahdenkeskisessä keskustelussa. Koska keskustelu on anonyymiä, keskustelu on usein hyvin syvällistä.

Ollin mukaan päivystäjänä pystyy toimimaan, jos omat perusasiat ovat kunnossa. Tärkeintä on, että osaa kuunnella.

– Oma itse täytyy pistää sivuun, kun keskittyy

kuuntelemaan toista. Soittajalla pitää voida olla luottavainen olo.

Päivystäjä eivät tuo esiin omaa elämäntarvettaan. Mutta koska kyseessä on Kirkon keskusteluapu, toisinaan yhteyttä ottava itse toivoo hengellistä keskustelua.

Olli keskustelelee mielellään uskon kysymyksistä, mutta kaikille päivystäjille hengelliset asiat eivät ole niin tuttuja.

– Silloin päivystäjä voi ohjata soittajan ottamaan yhteyttä diakoniatyöntekijään tai pappiin. Tähän työhön voi lähteä, vaikka kokisi epävarmuutta uskonasioista.

Olli toivoo, että vapaaehtoistyöstä kiinnostuneet tulisivat rohkeasti mukaan Kirkon keskusteluapuun.

– Haluan rohkaista ja kannustaa tähän vapaaehtoistyöhön. Ihmisiä pystyy auttamaan. Vaikka ihminen ei erikseen kiittäisi, puheista ja viesteistä aistii, että ihminen on saanut apua. ♦

Kaarina Lehtisalo

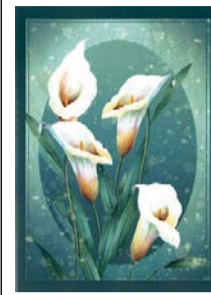
Kiinnostaako vapaaehtoistyö Kirkon keskusteluavussa? Lisätietoja: Kirkon keskusteluavun toiminnanohjaaja Outi Niemi, yhteystiedot: outi.niemi@evl.fi, p. 040 804 8388

KIRKON KESKUSTELUAPU:

- Palveleva puhelin, joka päivä kello 18–24 numerossa 040 022 1180
- Palveleva chat, ma-pe kello 16–20. Verkkosivu: kirkonkeskusteluapua.fi

Vapaaehtoiset Pirkanmaalla:

- Puhelinpäivystys: 3 h vuoro 1 krt/kk
- Chat-vuoro: 2 h vuoro 2 krt/kk
- Nettikirjepäivystys: 1 päivä/kk

Lähetä osanottosi tai onnittelesi. Punaisenristinkauppa.fi ➔ Adressien tekstaus tai puh. 020 701 2211

Punainen Risti

HAMMASIMPLANTTI + HAMMASKRUUNU

1200€

09 23 174

MAKSUTON ARVIOINTIKÄYNTI

BETTERBITE.FI
Fabianinkatu 31 C, 4krs
00100 Helsinki

BetterBite

Hammasklinikka

Herättäjä-Yhdistys

pe-su 15.-17.9
Elämäni rippikoulu Aholansaassa,
lisätiedot h-y.fi/tapahtumat
to 21.9. klo 18
seurat Emmauksessa
Näsilinnankatu 26 (2. kerros)

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS RY.

Nekalankulma 1, Tampere

Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 18.

Ajantasaista toimintakalenteria ylläpidetään internetsivuilla, joista seurat on myös kuunneltavissa: tampereenrauhanyhdistys.fi

Ev.lut. kirkon lestadiolainen herätysliike
+ESIKOISET
Seurat ja pyhäkoulu
Sunnuntaisin klo 15 (myös verkossa)
Ilta messu
Lauantaina 16.9. klo 17
Tervetuloa!
Uudenkylän srk-talo
Ali-Huikkaantie 13b, Tre
www.esikoiset.fi

Ammattilaiset palvelevat

Kodin perussiivoukset
Yritysten siivoukset
Remonttisiivoukset
Muuttosiivoukset

Palvelua ja puhtautta

20v

Pyydä tarjous: **045 126 6938**
Anna siivouslahjakortti!

www.uusierasiiivouspalvelut.fi

ILMOITA SILTA-LEHDESSÄ

Silta
Tampereellinen seurakuntalehti

Mediamyynti

Pirjo Teva **040 680 4057**

pirjo.teva@kotimaa.fi

Juha Kurvinen **040 665 5983**

juha.kurvinen@kotimaa.fi

Silta on tamperealainen, ihmisläheinen seurakuntalehti. Lehden levikki on 93 000 kpl.

Rasismien vastustaminen vaatii toimivan prosessin

Rasismia ei saa poistettua käden käänteessä. Silmittömän syyttelyn sijaan tuloksia voisi tulla sillä, että kuunneltaisiin toisia tarkemmin.

Hämeenlinnalainen yhteisöpedagogi **Anu-Rohima Mylläri** on monelle tamperelaisellekin tuttu maahanmuuton ja rasismien asiantuntija. Hän asui Tampereella pitkään ja teki yhteistyötä myös seurakuntien kanssa.

Nykyisin Mylläri työskentelee Kohti uutta -hankkeen projektipäällikkönä Hämeenlinnan kaupungilla. Siinä luodaan ohjauksellinen toimintamalli nuorten yhdenvertaisen osallisuuden edistämiseksi.

Tämän kesän jatkuvia rasismikohuja hän on luonnollisesti seurannut tiiviisti. Myllärin mukaan rasismiin ei juuri ole noussut uusia näkökulmia, vaan toistetaan pitkälti vanhaa kaavaa.

– On sitä juupas–eipäs -väittelyä, ja puhutaan erittäin paljon toisten ohi. Nythän on sellainen tilanne, että on oikein lupa huutaa niille toisille. Se harmittaa minua, mutta toisaalta kuitenkin päästään käsittelemään pinnan alla olleita asioita, Mylläri miettii.

Hän arvioi, että Suomessa on päästy vaiheeseen, jossa monikulttuurisemmat läntiset maat ovat olleet jo aikaisemmin.

– Nyt nähdään, onko Suomi sivistysvaltio, ja onko meillä resilienssiä, selviytymiskykyä. Pystymmekö tekemään itsemme kanssa kunnolla töitä ja käsittelemään erilaisia rasismiin liittyviä tunteitamme?

Puhetta kahdella tasolla

Anu-Rohima Myllärin mukaan suuri haaste – keskustelun kaikille osapuolille – on oman käytöksen ja omien motiivien tunnistaminen.

– Samoihin haasteisiin kompastutaan sekä rasismia harjoittavien että sitä vastustavien puolella. On monenlaista

puhetta ja monenlaista hiljaisuutta. On pelkoa ja uhmaa, eikä oikein osata olla ihmisiksi.

Mylläri tekee selvän rajanvedon. Maahanmuuttopolitiikkaa pitää voida kritisoida.

– Aivan eri kysymys on sitten taas se, millä tavalla ihmisistä puhutaan.

Hän näkee monenlaista rasistista puhetta, joka liittyy esimerkiksi puheenvuoroja käyttävien ihmisten koulutustaustaan ja yhteiskuntaluokkaan. Joissakin piireissä käytetään n-sanaakin peittelemättä, eikä nähdä siinä yhtään mitään ongelmaa.

– Toisaalla retoriikka saattaa olla hyvinkin salonkikel-poista. Puhutaan rasistisesti, mutta se on piilotettu koulutuksen mukanaan tuomaan sanastoon, tietoon ja taitoon, Mylläri miettii.

Silloin liikutaan jatkuvasti rajalla, jolla poljetaan ihmis-oikeuksia ja ihmisarvoa. Mitään ei sanota suoraan, mutta kuitenkin sanotaan paljon.

– Tällaiseen puhutapaan on vaikea tarttua, ja sen lopettaminen vaatii taitoa ja ymmärrystä.

Rehelistä itseanalyysia

Anu-Rohima Mylläri on aiemmin toiminut pitkään tuntiopettajana poliisiammattikorkeakoulussa Tampereen Hervannassa. Siellä hän on ollut kehittämässä opetusmenetelmiä, jotka vahvistavat poliisien kykyä toimia monimuotoisessa yhteiskunnassa.

Olellaista on tunnistaa henkilökohtaisia arvostiritoja, joihin poliisit usein törmäävät työssään.

– Pohdimme kenttäharjoittelussa jo olleiden poliisiopiskelijoiden kanssa, millaisia tunteuksia esimerkiksi kodittoman, huumeidenkäyttäjän tai maahanmuuttajan kohtaaminen heissä aiheutti.

Ne tuntemukset saattoivat olla kielteisiäkin, vaikka poliisin tulisi olla sellainen, johon aivan jokainen voi luottaa.

Keskeistä on havainnoida itseään mahdollisimman rehellisesti. Keskiöön kannattaa nostaa esimerkiksi se, miksi ajattelee tietyistä ryhmistä tietyllä tavalla.

– Onko siellä takana jotakin faktaa tai oikeita kohtauksia? Vai pohjautuuko käyttäytyminen johonkin muulta kuultuun seikkaan?

Poliisiopiskelijoiden kanssa saatujen hyvien kokemusten pohjalta Mylläri uskoo, että dialogisilla opetusmenetelmillä voidaan vähentää rasistista ajattelua ja toimintaa.

– Opettajan tehtävä ei ole sanella, miten asiat ovat, vaan toimia yhteisen ajattelun mahdollistajana.

Hän haastaa opiskelijaa näkemään esteitä, jotka eivät palvele rakentavaa keskustelua. Mylläri ei usko saarnavaan tyyliin tuottavan tuloksia, jos rasismia oikeasti halutaan vähentää.

– Yhdenvertaisuuden asiantuntijat ovat usein itse kokeneet rasismia, mutta harvoin he sietävät toisten tietämättömyyttä. Ei hahmoteta sitä, että myös negatiivisista kokemuksista ja tunteista pitää saada puhua. Jokainen lähtee aina oppimaan eri matkalta ja eri taustasta.

Anu-Rohima Mylläri muistuttaa, että rasismiin liittyy paljon tabuja. Yksi niistä on, että rasismia esiintyy vain kantaväestön suhteessa vähemmistöihin.

– Samat ilmiöt ovat olemassa myös vähemmistöjen kesken. Kaikissa maissa on sellaista ajatusta, että jokin ryhmä on huonompi kuin toinen.

Ensin on synnyttävä luottamus

Myllärin mukaan keskeistä on pyrkiä löytämään yhteisiä asioita ihmisten välillä. Sillä maaperällä voi alkaa syntyä luottamusta. Lopulta ehkä päästään keskustelemaan melko vaikeistakin aiheista.

– Eihän se helppoa ole. Kasvaminen tekee aina kipeää. Palkinto on kuitenkin hyvä; meidän kaikkien kannalta turvallisempi yhteiskunta.

Kantasuomalaisilta Anu-Rohima Mylläri toivoisi lisää joustavuutta muualta maahamme tulleita kohtaan.

– Ei esimerkiksi kannata heti tuskastua jonkun hiu-

Periytyykö usko perheessä?

Viime vuosikymmeninä suomalaisten uskonnollisuus on muuttunut merkittävästi. Olennaista on, mitä perheissä tapahtuu.

Vuoden 2010 jälkeen uskonnollisuudesta on etäännytty voimakkaammin kuin vielä 1990-luvulla ajateltiin.

– Perhe on ainut merkittävä katsomuksen merkityksen selittäjä koko elämän ajalta, sanoo professori **Kati Tervo-Niemelä** Itä-Suomen yliopistosta.

Tervo-Niemelä ryhmineen tutkii katsomuksen ja arvojen siirtymistä sukupolvelta toiselle kansainvälisessä hankkeessa, johon on osallistunut uskonnolliselta taustaltaan erilaisia perheitä Suomesta, Italiasta, Saksasta, Unkarista ja Kanadasta.

Kyselytutkimukseen vastasi 1 500 suomalaista ja perhehaastatteluihin 61 suomalaista 17 perheestä. Kaiken kaikkiaan tutkimukseen osallistui 8 400 haastateltua.

Perhe on ainut merkittävä katsomuksen merkityksen selittäjä koko elämän ajalta. Tämä käy ilmi Itä-Suomen yliopiston kansainvälisestä tutkimuksesta, jossa tutkittiin katsomuksen ja arvojen siirtymistä sukupolvelta toiselle.

Kuva: Shutterstock

Puhumisella ja turvalla tilaa valita

Tutkijat löysivät neljä katsomuksen siirtymisten ydintekijää.

Ensinnäkin katsomuksen siirtymiseen vaikuttaa avoin puhuminen vastakohtanaan vaikeneminen.

– Vaikka käydään kirkossa, uskonnosta ei välttämättä puhuta perheessä. Suomalaisille ja etenkin suomalaisille miehille uskonto on yksityisasia. Moni ei edes tiedä, onko uskonnollisuus tärkeää perheessä. Isoisien uskonnollisuus

on niin vaiettava, että siitä ei yksinkertaisesti tiedetä mitään.

Uskon asioista puhuminen onkin vanhemmille vaikeampaa kuin nuorille.

– Isovanhemmille uskonto on tabu ja pyhä. Vaikeneminen on pyhäksi tekemistä.

– Suomalaiset ovat taipuvaisia korostamaan, että perheellä ei ole katsomuksen kannalta merkitystä vaan uskonto on oma asia.

Tätä tukee myös toinen katsomuksen siirtymiseen vai-

Anu-Rohima Mylläri on toiminut useissa monikulttuurisissa työyhteisöissä. Hänen mukaansa työpaikoilla esiin nousevia haasteita on paras käsitellä avoimesti keskustellen.

kan haparoiden puhumaan suomen kieleen, ja vaihtaa englantiiin. Näin maahanmuuttaja ei opi suomea, eikä myöskään kotoudu kunnolla. Sitten syntyy erilaisia todellisuksia.

Erinäköiseltä ihmiseltä ei liioin kannata heti ensitapaamisessa kysyä klassikkokysymystä ”Mistä olet tullut Suomeen?”

– Yhä useampi näistä ihmisistä on syntynyt maassamme. Viisasta on ensin hakea yhteisiä keskustelunaiheita, ja sitten tulee kyllä tilaisuus keskustella alkuperästäkin.

”Loppujen lopuksi me kaikki olemme ihmisiä.”

Anu-Rohima Mylläri uskoo, että haasteista huolimatta ymmärrys suomalaisista ja suomalaisuudesta laajenee. Se tapahtuu hitaasti mutta varmasti.

– Joukkoon otetaan mukaan myös aivan muunlaisia ihmisiä kuin niitä sinisilmäisiä pellavapäitä, jotka katsovat jääkiekkoa ja saunovat.

– Loppujen lopuksi me kaikki olemme ihmisiä. Haluamme rakastaa, tulla rakastetuksi ja kokea oivamme merkityksellisiä. ♦

Vesa Keinonen

kuttava tekijä: perheen ihmissuhteiden turvallisuus ja läheisyys.

– Suomessa ollaan etäisempiä kuin muissa maissa. Suomalaiset eivät puhu, ja perheen ihmissuhteet ovat etäisiä. Meillä on yksityisyyttä ihannoiva kulttuuri: nuoret itsenäistyvät varhain, ei ole vahvaa sukupolvien yhteyttä.

– Turvattomuus ja etäisyys näkyvät myös uskonnollisissa yhteisöissä. Aineistossamme on paljon puhetta helvetillä pelottelusta ja maailmanlopun saarnoista, mitä ihmiset juoksevat karkuun ja mikä aiheuttaa traumoja. Turvattomuus näkyy myös kuolemanpelkona, kertoo Tervo-Niemelä.

Kun kodissa on lämpöä ja avoimuutta, vanhemmat tuovat arvoja esille ja antavat tilaa yksilön valinnoille painostamisen sijaan.

– On tärkeää, että sanat ja teot ovat johdonmukaisia eivätkä ristiriidassa.

Toisaalta perheen monet katsomukset ja esimerkiksi yhteisöstä eroaminen voivat myös luoda pakotettua hiljaisuutta.

– Osa perheistä ei voinut tulla samaan haastattelupöytään, koska oli niin paljon ristiriitoja, puhumattomuutta ja ylisukupolvisiakin traumoja, Tervo-Niemelä sanoo ja viittaa muun muassa uskonnollisesta yhteisöstä erottamiseen tai perheen sisäisen väkivallan ja ulkoisen hyvän käytöksen ristiriitaan.

Rakenteet kantavat, kokemukset sitouttavat

Puhuminen, turvallisuus ja läheisyys ovat merkittäviä katsomuksen jatkuvuudelle. Näitä lähelle tulee uskonnollinen joustavuus: salliiko vanhempi sukupolvi sen, että seuraavilla on erilainen tapa uskoa, vai odotetaanko juuri samantapainen tapaa?

– Perheissä, joissa uskonnollisuus on siirtynyt, oli sallittu, että seuraava sukupolvi siirtyy toiseen uskonnolliseen liikkeeseen. Tällöin perhe hyväksyy erilaisen hengellisyuden ja saattaa jopa etsiä nuorille sopivaa yhteisöä.

– On tärkeää, että nuorille tyypilliselle etäännyttämiselle annettaisiin tilaa, koska ankaruus varmistaa etäännyttämisen. Salliminen sallii myös palata takaisin.

Neljäntenä uskonnollisuuden periytymiseen vaikuttavat rakenteet ja sisältö.

– Uskonto tarvitsee pysyviä rakenteita ja merkityksellistä sisältöä. Rakenteet pysyvät, kun yksilön oma kokemus horjuu. Yhteisöön voi kuulua, vaikka ei tänään tunnisi hyvältä. Jos uskonto olisi koko ajan oman tunnetilan varassa, jatkuvuus on todella heikkoa. Rakenteet taas nauulaavat uskonnon perheeseen niihinkin kohtiin, joissa ollaan etäännyttänyt.

Rituaalit ja tottumukset kantavat: iltarukous, joulukirkko, ristiäiset ja muut uskonnolliset perhejuhlat, rippikoulu ja kouluissa uskonnonopetus. Suomessa nämä rakennetekijät ovat tutkijan mukaan olleet vankkoja.

– Rippikoulu näyttää säilyvän perheissä tärkeänä, vaikka perheen uskonnollisuus ei olisi vahvaa. Meillä rippikoululla on iso merkitys muihin maihin verrattuna, ja siihen osallistuu myös uskonnottomien perheiden lapsia.

– Pelkät rakenteet eivät kuitenkaan riitä. Katsomuksella on oltava henkilökohtaista merkitystä, tunnekokemuksia tai kehollisia kokemuksia – jotain, mikä tuntuu.

Tervo-Niemelän mukaan vanhemmille sukupolville hyvä käytös oli kristillisyyttä, nuoremmille tärkeää on kokemus.

– Tärkeitä ovat erilaiset uskoon tuleminen kokemukset, henkilökohtaisesti merkittävät kohtaamiset, eivät vain ai-

vojen tasolla tapahtuvat. Jos kokemuksellisuus puuttuu, ollaan kulttuurikristittyjä.

Uskonto piiloon vai osaksi elämää?

Kumpi sitten siirtyy helpommin: uskonnollisuus vai uskonnottomuus?

– Tutkimuksemme mukaan uskonnottomat onnistuvat paremmin katsomuksensa siirrossa kuin uskonnolliset, keskimäärin kaksi kertaa paremmin. Uskonnottomuutta ihannoidaan.

Tällä hetkellä Suomessa erityisesti naiset ja tytöt erkaantuvat kristillisyydestä ja henkisytydestä, nuoret miehet taas lähentyvät. Samaan aikaan myös vahvasti uskonnottomilla on vaikeuksia siirtää katsomustaan eteenpäin.

Kati Tervo-Niemelän mukaan tavoilla on taipumus säilyä puhetta paremmin, mikä on haaste nimenomaan saanaan perustuvassa luterilaisessa kirkossa.

– Meillä on vallalla tietty ’uskonnottomuus tekee hyvää’ -eetos ja ajatus siitä, että uskonto pitää piilottaa. Tämän tutkimuksen valossa asia on juuri päinvastoin. Uskonto näyttäytyy ensisijaisesti voimavarana: uskonnollisissa perheissä suhteet ovat keskimäärin läheisempiä, ja lapsuus on koettu turvallisempaan.

Tutkija arvelee, että jos seurakunnat eivät voi tehdä yhteistyötä koulujen kanssa, lapsilta ja nuorilta viedään pois mahdollisia tukielementtejä.

– Kun nuorilla menee muutenkin heikosti, ei pitäisi kieltää läheisten ja lämpimien aikuisten läsnäoloa. Sulkeamisen ja vaikeuttamisen sijaan pitäisi olla monikulttuurisella tavalla avaamassa yhteyksiä. Läsnäololla voisi olla hyvinvointia tukeva merkitys siinä missä rippikoulullakin tutkimusten mukaan on. ♦

Sini-Marja Kuusipalo

Kätketyt helmet esiin

Elämä tuntuu aina uuden edessä olemiselta, tiivistää **Jarmo Rautiainen** kerrottuaan ensin tapahtumasta viitisentoista vuotta sitten.

Silloin hän tavallisesta poiketen osallistui Tuomasmessuun ja meni sen jälkeen yllättäen esittäytymään kuorossa laulaneelle Leenalle. Lentävä lausahdus ”kuka kenellekin kirkastetaan” taasi siinä toteutua.

– Kerran menin vahingossa tunnin liian aikaisin rukouspiiriin, jota Leena piti kotoonaan, Rautiainen hymyilee.

– Ystävyyssyveni, **Leena Rautiainen** hymyilee takaisin.

Sitten Leena Rautiaisen järjestämältä luostarimatkalta vapautui miespaikka.

– Siellä kysyin, mennäänkö kävelylle viinatarhoille. Kesti kauan se kävely. Piti kertoa koko elämäntarina, Jarmo Rautiainen kertoo.

– Sai pitää kädestä ensimmäisen kerran, vaimo nyökkää.

Keskellä parin kotia Armonkalliolla on kuva Jarmo Rautiaisen kolmesta lapsesta. Vastikään pari on palannut Pariisista.

– Hoidimme kaksi viikkoa Jarmon tyttären taaperoikäisiä, mutta vain päivisin, Leena-mummo ja Jarmo-ukki päivittelevät iloisina.

Vuosien ajan ohjelmaan kuuluivat Tuomasmessun vapaaehtoistehdävät ja hiljaiset

rukoushetket Helsingissä. Tampereelle pari tuli töiden perässä.

Tampereella Leena Rautiainen on löytänyt Harjun Kamarikuoron, ja Jarmo Rautiainen eläkkeelle jäätyään muun muassa Ahjolan Settlementin hallitukseen. Aleksanterin kirkon Tuomasmessu on tullut tutuksi, mutta kirkoista läheisin on Tampereen tuomiokirkko.

– Aloin vasta nelikymppisenä käydä kirkossa, Jarmo Rautiaisen ilme kirkastuu.

– On kiva mennä omaan kymppikirkkoon. Messu on kiva välimerkki viikosta. Minut messu on rauhoittanut. Tulee se sunnuntaiolo, hän sanoo samaan hengenvetoon.

– Messu on heräämö. Joskus saarnan aikana ajattelen omiani, mutta koen tylsyyden hoitavana. Ei voi tehdä mitään, on vain pakko olla, pohtii puoliso.

Leena Rautiainen soitti nuoruudessa viulua ammattiorkestereissa ja on opiskellut musiikkiterapiaa. Hän kokee musiikin hoitavana. Työyhteisövalmentajan työssäkin hän käyttää musiikkia.

– Messussa puolet ajasta lauletaan. Siinä on terapiapuoli: laulaminen tekee hyvää. Messumusiikki on kätketty helmi. Se on käyttämätön aarre, hän herättelee.

Myös lukuisat käynnit Taizé-yhteisössä Ranskassa ovat antaneet heille ”elävän veden virtausta ja hiljaisuuden viljelyä”.

– Siellä on rukousrytmi, kolme rukoushetkeä päivässä. Jokainen rukoushetki hui-

pentuu tuhansien ihmisten täydelliseen hiljaisuuteen kymmenen minuutin ajaksi, pari kertoo.

Suomessa Rautiaiset pitävät hiljaisuuden retriittejä.

– Retriitissä riittää, että on mieli avoimena. Voi ajatella rauhassa ja oivaltaa itsestä ja elämästä. Vetäjän rooli on olla läsnä, kuulolla. Johdatella ja viedä ohjelmaa eteenpäin, kiistellä kelloa, sanoo Leena Rautiainen.

– Retriitti on prosessi Pyhän Hengen puhuttelussa, toteaa puolestaan Jarmo Rautiainen.

– Ohjaajana näkee, miten rauha laskeutuu ihmiseen. Kun ottaa vastuulleen ohjauksen, automaattisesti paneutuu aiheeseen, ja oma retriittimatka alkaa jo siitä, hän jatkaa.

Rautiaiset avustavat jumalanpalveluksissa, ja sanovat, että usein samat ihmiset toimivat vapaaehtoisina.

– Kulttuuri voisi muuttua. Yksinkertainen nettilomake vapaaehtoiseksi ilmoittautumiselle olisi hyvä, kuuluu heidän ehdotuksensa.

– Vetovoima tulee siitäkin, että seurakunnasta kutsutaan tehtäviin, kuten meille kävi. Kutsu on se juttu, vinkkaa Leena Rautiainen.

– Monet vierastavat messua, jos on ollut huono kokemus siitä. Siinä voi hukkaa yhteisöllisyyden kokemus, he huomauttavat.

– Suurempi yhteisö olisi kirkon voima, Jarmo Rautiainen kutsuu. ♦

TEKSTI: **Elisa af Hällström**

KUVA: **Hannu Jukola**

Mietiskely on osa spiritualiteettia, sanovat Leena ja Jarmo Rautiainen.

Lukijalta

Upea konsertti

Kiitos mahtavasta urkukonsertista 20. heinäkuuta Tuomiokirkossa.

On upeaa kuulla nuoren urkutaiteilijan taitavaa soitusta Pohjoismaiden upeimman soittimen kanssa.

Urkujen voima ja monipuolisuus tulivat myös hyvin esille, ja välillä koko kirkko raikasi mahtipontisesti.

Missä muualla voi kokea saman? En tiedä.

Matti Kytö

Viidennen polven tamperelainen

Toimituksen lisäys: Heinäkuun 20. päivänä Tuomiokirkon Katedraali.org-kesäkonserttisarjassa konsertoi Leevi Lipponen.

Urkutaiteilija Leevi Lipponen

Mietteitä uskosta ja armosta

Moni on kertonut minulle, ettei ole lukenut Raamattua ollenkaan. Jeesus itse asetti lapsen esikuvaksi. Eivät hän ne pienet lapsetkaan olleet lukeneet Raamattua. Eivät varmaan edes osanneet vielä lukea. Kuitenkin Jeesus sanoi: *”Joka ei ota Jumalan valtakuntaa vastaan niin kuin lapsi, se ei sinne pääse.”*

Usko on niin yksinkertainen asia, että lapsikin sen ymmärtää (ehkä juuri lapsi). Se on jotakin yksinkertaisempaa kuin minkään kirkon tai uskontokunnan oppi.

Siitä on vain tehty turhan monimutkainen uskomuksien ja sääntöjen viidakko, josta ei enää saa selvää se kuuluisa Reettakaan. Kuitenkin usko ilman mitään kommervenkkejä ja selityksiä on niin yksinkertainen asia, että sitä on vaikea uskoa todeksi.

Pohjimmiltaan ihminen syällisyyden tuntoisena kaipaa armahdusta. Armo on Jumalan lahja. Kuitenkin ihmisen täytyy kääntyä Jumalan puoleen voidakseen vastaanottaa hänen lahjansa.

Mutta se on lahja, aina ansaitsematonta, ei se muuten mitään armoa olisikaan. Jos ihminen tuntee, että hänen on armo saadakseen ensin kärsittävä tai saata-va jokin rangaistus, niin ei tarvitse.

Isä-Jumala on Pojallaan jo hoitanut senkin valmiiksi, ja antaa lahjaksi vielä uskonkin.

Armoa ei mikään uskontokunta saisi pantata itselleen ja asettaa sille mitään ehtoja tai vaatimusten täyttämistä. Se on silkkaa Jumalan lahjaa, ja kirkkojen tehtävä on vain välittää sitä.

Sen olen huomannut, että jokainen lukee Raamattua siten, että löytää sieltä vahvistusta omalle uskonnäkönsä. Niin kai minäkin teen. Sama kirja – eri käsityksiä. Siksi kai tämä hajaannus ja uskontokuntien kirjavuus. Ekumenialla on todella tilausta.

Eila Kämäräinen

Kirkko yhdistää sekä antaa turvaa ja suojaa

Kirkko on jo vuosisatoja yhdistänyt ihmisiä maailmalla ja tarjonnut hädänalaisille turvaa ja suojaa. Käytän itse runsaasti Härmälän ja Aleksanterin kirkon palveluita. On jo nautinto astella kohti tätä rauhan tyssijaa.

Kirkkoon ovat kaikki tervetulleita iästä tai yhteiskuntaluokasta riippumatta. Siellä vallitse rauhanomainen rinnakkaiselo ja Suomessa harvinainen hyvän käytöksen kulttuuri, jota kaikki osaavat kunnioittaa.

Itse haen kirkosta juuri rauhaa, hiljaisuutta ja hiljentymistä. Siellä särkynyt sielu saa levätä. Kirkossa istutaan sulassa sovussa, niin vanhat kuin nuoretkin, varakkaat ja vähempiosaiset, miehet ja naiset.

Ei tarvitse kuunnella herjauksia, vihapuhetta, eikä kenelläkään ole ulkonäköpaineita. On hienoa huomata, että kirkko on säilyttänyt oman asemansa tasa-arvon puolustajana, ja siellä jokainen voi olla oma itsensä ja kelpaa joukkoon.

Olin eräänä heinäkuun sunnuntaina konfirmaatiomessussa Aleksanterin kirkossa. Siinä palasi mieleeni oma rippikouluaika, kun rippipappimme Pekka Paakkanen johti meidät ensimmäisen kerran Herran ehtoolliselle 23.3.1969.

Se oli juhlava hetki, ja rippikoulutodistuksenikin on vielä tallella. Rippikoulun kävimme Pyynikin pappilassa, silloin kun legendaarinen Pyynikin seurakuntakin oli vielä olemassa.

Noista ajoista maailma on muuttunut rajusti eikä ainakaan parempaan suuntaan. Maallistuminen, ahneus ja rahan mahti ovat tulleet nöyryyden ja hengellisyyden tilalle.

Aleksanterin kirkon puistokaan ei ole muutoksilta välttynyt. Nykyään puistossa saa ajaa kaikenlaisilla menopeleillä ja kaupungin toimesta sinne on rakennettu myös pyörä- ja kevyen liikenteen kaistat.

Aikanaan kuljin Kirkkopuiston läpi päivittäin kouluun, Koulukadulle ja Eteläpuistoon. Noihin aikoihin oli myös paikalla puistovahti, joka vastasi puiston rauhasta, turvallisuudesta ja järjestyksestä. Ei tarvinnut pelätä, että tulisi pahoinpidellyksi tai joutuisi skuuttien ylijamaksi. Nyt kaikki on toisin.

Nykykäytäntö tuntuu sangen oudolta ja herättää paljon kysymyksiä, sillä kyseessä on hautausmaa. Vuonna 1779 perustetun kaupunkimme ensimmäinen hautausmaa on juuri Kirkkopuisto, ja se on siis monen tamperelaisuvun viimeinen leposija.

Luulisi, että tällaisia arvoja kunnioitettaisiin, mutta näin ei valitettavasti ole. Elämme aikaa, jossa oikeasta on tullut väärä ja väärästä oikea.

Hengellisyyden ja kirkon oppien kilpailijaksi on noussut maallistumisen myötä paljon uusia sekularistisia oppeja ja tyyliuuntia.

Moni ihminen etsii kyllä itselleen mielenrauhaa ja vakautta elämäänsä, mutta etsii sitä täysin väärästä paikasta ja joutuu pettymään.

Kirkosta saa apua ja neuvontaa myös sielunhoidollisissa kysymyksissä ihan luottamuksellisesti ja kaiken lisäksi vielä veloittamatta.

Itse arvostan suuresti kirkon työntekijöiden työtä.

Kiitos siitä, että kirkko antaa lohtua ja auttaa selviämään huomiseen. Nähdään kirkossa!

Tapani Telenius

siitä maininta tekstin yhteyteen ja käytettävä nimi-merkki. Tällöin yhteystiedot jäävät vain toimituksen tietoon.

Palautetta ja lukijapostia voi lähettää osoitteisiin: toimitus@siltalehti.fi, Silta, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä, PL 226, 33101 Tampere ja siltalehti.fi/palaute.

Kirjoita mielipiteesi Sillan lukijapalstalle!

Kirjoita Sillan yleisönosastoon mieltäsi askarruttavasta asiasta tai anna palautetta lehdestä. Tekstin ihannepituus on noin 1200 merkkiä välilyönteineen.

Lukijalta-palstalla julkaistavaksi toivottuihin teksteihin on aina liitettävä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Jos haluat tekstin julkaistavaksi nimimerkillä, laita

HENGEN LEIPÄÄ

Henna Ahrikkala

Varhaiskasvatuksen ohjaaja, Eteläinen seurakunta

Ohjeita arkeen

Elämme sitä aikaa, kun kesän lämpö ja loma-aika alkavat olla vain hiljaa hämmenevä muisto. Soittolistoilta ovat kadonneet *Pitkä kuuma kesä* ja *Vielä on kesää jäljellä*, ja kaiken nielaiseva arki on taas ottanut meidät valtaansa. Toisenlaiset ääniraidat soivat, kun ampaisemme aamupuromme, vihersmoothiemme tai kahvimukimme äärestä päivän askareisiin.

Oletko niitä, jotka uhkuvat uusiutunutta energiaa kuulaitten syysaamujen raikkauudessa, tai tunnelmoivat sadetta ja kynttilänvaloa vilttiin kääriytyneenä?

Vai kuulutko niihin, jotka väsyvät ja harmaantuvat lähestyvän kaamoksen, kiireen ja maailman uutisvirran ankeudessa? Työn vaatimukset, Wilma-viestit, kurahaalarit, huoli toimeentulosta, pyykkirumba ja terveyskeskusjono kiristävät pinnaa, kukkaroa ja ihmissuhteita.

Miten me tästä arjesta taas selviämme? Miten olisi itselläni hyvä olla, samoin muilla ympärilläni?

Mitä elämä on sinulle suonut, anna eteenpäin.

Tässä 10 ohjetta hyvään syksyyn:

- 1.** Pese hampaat aamuin illoin, kiitä Luojaa päivästäsilloin.
- 2.** Mene ulos, hengitä, kävele, pysähdy, kuuntele ja katsele Jumalan maailmaa.
- 3.** Kun olet työn ja kuormien raskauttama, ota mallia lapsesta. Heittäydy selällesi ja lepää, anna valon ja voiman virrata, ota vastaan meidän Herramme rakkaus ja siunaus.
- 4.** Rakasta niitä tyypppejä kotonasi: anna rapsutuksia ja välipalaa ja kysy, miten päivä on mennyt. Jos kotonasi ei asu muita, huikkaa naapurille tai soita kaverille.
- 5.** Hoida luontoa, niin luonto hoitaa sinua. Tee tänä syksynä yksi pieni muutos luomakunnan hyväksi. Se on hyväksi myös sinulle.
- 6.** Kun näet oudon tyyppin – erilaisen, erinäköisen, erivärisen, eritapaisen, eriuskoisen – muista, että olet itse yhtä outo. Ole ihmisiksi!
- 7.** Toisen aika on yhtä tärkeää kuin sinunkin. Toisen oikeudet ovat yhtä tärkeitä kuin sinunkin. Toisen elämä on yhtä tärkeä kuin sinunkin.
- 8.** Puhu toisesta ja toiselle kauniisti, kunnioittavasti, ystävällisesti. Sisällä, ulkona, somessa, salassa, julkisesti, kokouksessa, kirkossa. Aina.
- 9.** Mitä elämä on sinulle suonut, anna eteenpäin. Jaa leipää ja lohtua, apua ja tukea, iloa ja naurua, muistoja ja lämpöä.
- 10.** Kun lähimmäisillesi tapahtuu jotain hyvää, onnittele heitä ja kiitä Jumalaa siitä, miten Hän on siunannut heitä.

Raamattu kuvaa, miten Jeesus kohtasi ihmisiä usein arjen keskellä. Niin Hän kohtaa meitä tänäänkin ja Hänen viestinsä on sama: Minä annan teille levon.

Siunatkoon hyvä Jumala tänä syksynä sinua ja läheisiäsi sekä sitä vierasta ja outoa, joka tiellesi osuu. ♦

Hengen leipää on *Silta*-lehden juttusarja, johon toimitus pyytää kirjoituksia seurakuntalaisilta sekä seurakuntien työntekijöiltä.

SATTUMUKSIA KIRKON KULMILTA

Kuva: Tomas Regan

Temppeli työn alla.

Kioski kirkon kulmalla osa II

Kuten pitkämuistisimmat *Sillan* lukijat ehkä muistavat, vuosi sitten Sattumus-palstan pääosassa oli Viinikan kirkon kainalossa sijaitseva lankarullakioski.

Kioski on tarkkaillut kaupunginosansa elämää 1930-luvulta lähtien, joten siihen liittyviä sattumuksia riittää. Eli kerrotaan nyt vielä toinenkin!

Heinäkuun viimeisellä viikolla 2015 Viinikassa nimittäin tapahtui kummiä: kaksi herrasmiestä teki kioskiin seinämaalausta ja pyyteli paikalle osuneita ohikulkijoita malleiksi.

Erikoista touhua! Oltiin kohan sitä ihan luvallisella asialla?

Herrasmiehet olivat nimeltään Wille Klén ja Tomas Regan, tamperelaisia taiteilijoita molemmat.

Työn alla oli Pirkanmaan kuudetta triennaalia varten maalattava, viidestä kirjaimesta ja ihmishahmosta koostuva teos *Vesta*.

Kyllä, hätäisille siis tiedoksi, että kioskin seinässä lukee V-E-S-T-A, ei V-E-S-S-A.

Kuten triennaalin tiedotteessakin tiedotetaan, *Vesta* oli antiikin Rooman kotilieden jumalatar. Hänen tempelissään paloi ikuinen tuli,

jota varjeli kuusi papitarta, vestaalia. Heitä ohikulkijat nyt pääsivät esittämään.

Viinikan kioski oli maalauksen kohteeksi inspiroitunut valinta, onhan se pohjaltaan pyöreä, kuten tempelikin aikoinaan.

Ikuista liekkiä sen sisältä ei sentään löydy, mutta yhdenlainen kotiliesi kylläkin: eteiseen lämmitystarpeita varten sijoitettu Porin Matti.

Maalauskohte ei kuitenkaan valikoitunut muodollisen yhteneväisyyden perusteella, vaan pikemminkin olosuhteiden sanelemana.

Reganin mukaan seinämaalauksen tekoon oli nimittäin vaikeaa saada lupaa, eivätkä esimerkiksi sillat olisi tulleet kysymykseenkään.

Kioski oli taiteilijoiden mielestä alun perinkin kiehtovin kohde, mutta he eivät pitäneet sitä mahdollisena – kunnes selvisi, että se oli "purkulistalla".

Ideaalikohteen mahdollistuttua alkoi teoksen tarkempi suunnittelu. Juuri *Vesta* valikoitui aiheeksi osittain siksi, että sana tuntui sopivalta: kotiliesi yhdistyi Reganin mielikuvissa ihmisyyhteisöön, kioskiin, kirkkoonkin.

Taiteilijoiden työn tuloksena

syntyi siis eräänlainen kotilieden temppeli, joka, kuten tiedetään, on nähnyt parempiakin päiviä.

Ja niin on myös teoksen laita. *Vesta* havaittiin vaurioituneeksi jo pian maalaustyön jälkeen tehdystä rakennushistoriallisesta selvityksessä, eikä sitä mahdollisessa remontissa luultavasti pystytty säilyttämään.

Tämä ei kuitenkaan Regania huoleta: "katutaide tulee ja menee", eikä hänellä ole tarvetta "suojella tai murehtia" työtä. Pikemminkin *Vesta* on "kestänyt jo ihmeen kauan koskemattomana".

Eli myönteisen kautta! Jatketaan mekin samalla linjalla: kioski on rapistunut, mutta on se kuitenkin paremmassa kunnossa kuin roomalainen vastineensa. Siitä kun ei ole jäljellä juuri muuta kuin pari pylvästä, nekin myöhempiä rekonstruktioita. Huonomminkin siis voisi mennä! ♦

Mikko Pollari

Lähteet: Hirvikallio, Seija: *Viinikan lankarullakioski*, Tampere (2016); Tomas Reganin haastattelu (11.8.2022); Wikipedia-sivut (*Vesta*, *Temple of Vesta*).

KOLUMNI

Liisa Björklund

TT, sosiaalietiiikan asiantuntija, kirkkohallitus

Kuva: Jani Laukkanen

Yhdenvertaisuustyö jatkuu kirkossa

Kesän aikana käytiin kiivasta keskustelua rasismista. Keskustelu osoitti, ettei kaikilla ole samoja näkemyksiä siitä, miten ihmisiä tulisi kohdella tasa-arvoisesti ja kunnioitavasti. Yhteiskunnassa käytävä keskustelu on jakautunutta, ja poliittisilla ryhmillä on erilaisia näkemyksiä siitä, miten kohdella vähemmistöryhmiä, ulkomaalaisia tai monien uskontojen edustajia.

Kirkon sisällä on käyty jatkuvaa keskustelua siitä, miten kohtelemme sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjä. Vaikka suurin osa seurakuntamme jäsenistä uskoo kaikkien tasapuoliseen kohteluun, jotkut vakaumuksiinsa vedoten tukevat edelleen käytäntöjä, jotka syrjivät tiettyjä ryhmiä.

Suomessa on myös muita vähemmistöjä, jotka tarvitsevat huomiota. Suomen hallitus työskentelee parhaillaan suunnitelman parissa, joka edistää tasa-arvoa, sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä kaikkien tasapuolista kohtelua yhteiskunnassa. Kirkon edustajat ovat osallistuneet tähän pyrkimykseen.

Historian, arvoperustan ja osaamisensa perusteella kirkolla voisi olla merkittävä rooli rasismia ja ihmisarvoa koskevassa keskustelussa. Sen uskottavuuden edellytyksenä on kuitenkin, että kirkko on päivittänyt politiikkansa ja periaatteensa koskien

Kirkon tulee ilmaista sitoutumisensa selkeästi.

seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen tasa-arvoa ja inklusiivisuutta. Kirkon tulee ilmaista sitoutumisensa selkeästi. Samaa odotetaan myös maamme hallitukselta.

Kirkolla riittää yhdenvertaisuustyötä. Vain kymmenesosa seurakunnista järjestää avioliittoja samaa sukupuolta oleville pareille kirkon tiloissa. Kirkkoherroista 30 prosenttia on naisia. Epävirallisia työvuorojärjestelyjä sukupuolen perusteella tehdään yhä joissakin seurakunnissa.

Entä kuinka monimuotoisia ovat kirkon monet yhteisöt ja seurakunnat, jos huomioidaan monet kulttuurit, vammaiset tai neurokirjon ihmiset? Entä miten kirkon yhteisöt sallivat erilaisia vakaumuksia, uskomuksia, mielipiteitä ja arvoja?

Kirkkohallituksessa valmistellaan parhaillaan toiminnallista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa yhdeksi keinoksi kohentaa yhdenvertaisuustilannetta kirkossa. Tavoite on, että kirkko aidosti sitoutuu yhdenvertaisuuteen, edistää syrjäytettyjen ja vähemmistöryhmien, myös sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen, oikeuksia Suomessa. Sen on oltava valmis tarkastelemaan ja jatkuvasti korjaamaan omaa toimintaansa jokaisen ihmisarvoa edistäväksi.

Jokainen haluaa kokea olevansa ihmisyytensä perusteella kunnioitettu, toimijuutensa perusteella arvostettu ja persoonana rakastettu sellaisena kuin on. Kirkon ihmisarvotyön onnistuminen mitataan siinä, kokeeko lähimmäinen olevansa arvokas, tärkeä ja rakas seurakunnalle. ♦

Kolumnistien esittelyt ja kommentointi: siltalehti.fi/puheenvuorot

SILTA

siltalehti.fi

10. vuosikerta

• **Kustantaja / julkaisija:**

Tampereen ev. lut. seurakunnat

• **Toimitus:**

päätoimittaja Kirsi Airikka 050 381 0970,

toimitussihteeri Asta Kettunen 050 438 2716,

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja

etunimi.sukunimi@evl.fi. Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.

• **Kaupalliset ilmoitukset**

Tamperelainen – ilmoitusmyynti

Tero Taipale, 040 641 1163

tero.taipale@tamperelainen.fi

Aineistot: tre.ilmoitukset@tamperelainen.fi

Mediamyynti Sacrum-Kotimaa Oy

Pirjo Teva p. 040 680 4057, Juha Kurvinen p.

040 665 5983, s-posti: etunimi.sukunimi@kotimaa.fi

• **Jakelu:** Tamperelainen.

Jakelupalaute: jakelupalaute@silta.fi

Suomen Suoramainonta Tampere, 040 085 9766

• **Tilaukset:** sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

• **Taitto:** Timo Saarinen/ pelagus.fi

• **Painosmäärä:** 93 000 kpl

• **Paino:** Sanoma Manu, Tampere

• **ISSN:** ISSN 2342-0979 (painettu),

ISSN 2342-0987 (verkkojulkaisu)

• **Seuraavat lehdet ilmestyvät:**

ke 4.10., aineisto viimeistään 13.9.

ke 1.11., aineisto viimeistään 11.10.

Kuva: Hannu Jukola

Tampereen piispa Matti Repo toivottaa yleisön tutustumaan Tampereen piispantalon lauantaina 30. syyskuuta.

Avoimet ovet Tampereen piispantalossa

Tampere on ollut Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiseksi vanhimman hiippakunnan keskuksena pian sata vuotta. Aiemmin Porvoossa sijainnut tuomiokapituli muutettiin Tampereelle joulukuun alussa vuonna 1923.

Tampereen hiippakunta juhlistaa satavuotiasta historiaansa kaupungissa vuoden 2023 loppupuolella Tampereen piispantalon avoimilla ovilla 30. syyskuuta ja juhlamessulla 10. joulukuuta.

Tampereen hiippakunnan pitkä historia ulottuu aina vuoteen 1554. Kuningas Kustaa Vaasa jakoi tuolloin koko Suomen käsittäneen Turun hiippakunnan kahteen osaan.

Uuden hiippakunnan keskus sijoitettiin Viipuriin. Isonvihan jälkeen, kun Viipuri oli joutunut Venäjän haltuun, hiippakunta siirrettiin Porvooseen vuonna 1723.

Porvoossa sijainnut tuomiokapituli muutettiin Tampereelle joulukuun alussa 1923. Myös piispa siirtyi Tampereelle. Hiippakunnan uudeksi nimeksi tuli sijaintipaikkansa mukaan Tampereen hiippakunta.

Tampereen piispantalo on 85-vuotias

Tampereen seurakunnat vuokrasi hiippakunnalle sen en-

simmäisen virastotilan ”kirkkokonttorin huoneistosta”. Lokakuussa 1924 hiippakunta siirtyi vuokralle nykyiseen Palanderin taloon Keskustorin etelä laidalle.

Tänä päivänä hiippakunnan virastotilat sijaitsevat Seurakuntien talossa Näsilinnankadulla.

Tampereen hiippakunnan ensimmäinen piispa, Porvoon piispana aloittanut Jaakko Gummerus, vuokrasi aluksi asunnokseen huoneiston Kauppakatu 14:sta.

Tampereen piispantalo rakennettiin Pyynikille vuoden 1937 aikana ja vihittiin käyttöön kesäkuussa 1938. ♦

Tuulia Matilainen

Lähde: *Viipurin–Porvoon–Tampereen hiippakunnan historia 1554–2004*. Simo Heininen, Paavo Kortekangas, Esko Koskenvesa, Jaakko Ripatti, Kyllikki Tien-suu. Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli 2004

Tampereen piispantalo on avoinna yleisölle lauantaina 30.9. klo 13–16 osoitteessa Pyyrikintie 9

Hiippakunnan juhlamessua vietetään 10.12. kello 10 Tampereen tuomiokirkossa

Sana Soi viettää juhlailltaa

Tuomiokirkkoseurakunnan ja Suomen Raamattuopiston (SRO) järjestämiä Sana Soi -iltoja on pidetty Tampereella lähes yhtäjaksoisesti syksystä 1993 asti.

Musiikkipainotteiset illat ovat vuosien varrella koonneet suuren määrän tunnettuja ja pidettyjä artisteja sekä puhujia monilta elämäalueilta.

Illoissa ovat vierailleet muun muassa Jaakko Ryhänen, Viktor Klimenko, Juha Tapio, Veikko Sinisalo, Eero Huovinen sekä Seela Sella. Iltoja luotsasi ensimmäiset 27 vuotta Raamattuopiston silloinen musiikkisihtööri Pertti Kallio.

30-vuotista taivalta juhlistava juhlaillta pidetään sunnuntaina 24. syyskuuta Finlaysonin kirkossa. Vuosia ovat muistelemassa muun muassa Sana Soien isä, rovasti Pauli Tuohioja, tuomiorovasti Olli Hallikainen, entiset juontajat Leena Broman ja Sointu Lanki sekä SRO:n julistus-työn johtaja Petri Kortelahti.

Musiikista huolehtivat Pertti Kallio & Laulukuvia sekä pianisti Maila Böhm. Illan juontavat Anne Pohtamo-Hietanen ja Anna Pöyhönen. Luvassa on juhlahahvit, julistenäyttely sekä hengellisen kirjallisuuden myyntipöytä.

Sana soi -juhlaillta sunnuntaina 24.9. kello 18
Finlaysonin kirkossa

Symposium perehdyttää hiljaisuuden teemoihin

Arkeamme hallitsevat virikkeiden tulva ja keskeytykset. Voidaksemme hyvin tarvitsemme myös hiljaisuutta.

Hiljaisuuden symposium on hiljaisuuden viljelylle omistettu ainutlaatuinen päivä, joka kokoaa joukon alan asiantuntijoita torstaina 14. syyskuuta Helsingin Lauttasaaren kirkkoon ja seurakunnan tiloihin.

Symposium antaa osallistujille kattavan perehdytyksen hiljaisuuden teemoihin sekä eväitä hiljaisuuden viljelyyn työelämässä.

Päivä koostuu hengellisen työn seminaareista, hiljaisuuden työpajoista sekä paneelikeskustelusta. Symposiumissa pohditaan hiljaisuuden roolia kristillisessä perinteessä.

Seminaarissa muun muassa pohditaan, mitä osallistumisen mahdollisuuksia monet hiljaisuuden perinteet tarjoavat seurakunnan työmuodoille. Voisiko retriittityö olla vakiintunut osa nuorisotyötä, ja mitä kehollinen hiljaisuus antaa mielelle?

Tapahtumaan voi ilmoittautua niin kauan kuin paikkoja on vapaana, eli jopa tapahtumapäivään saakka. Tilaisuus on avoin kaikille kiinnostuneille.

Hiljaisuuden symposium 14.9. kello 9–19.30
Lauttasaaren kirkossa, Myllykallionrinne 1, Helsinki.
Lisätietoja ohjelmasta ja ilmoittautumisesta: helsinginseurakunnat.fi/lauttasaarensurakunta

**20
VUOTTA
KOMEDIA-
TEATTERISSA**

**OSTA
LIPPUSI
NYT!**

**JUKKA PUOTILA
JUHLASHOW
20v.**

Juhlashow kokoaa parhaat jutut vuosien varrelta ja mehukkaimmat uutuushahmot samaan riemukkaaseen iltaan.

**ESITYKSET
PÄÄNÄYTTÄMÖLLÄ:**

ke 20.9.	klo 19
la 21.10.	klo 19
pe 03.11.	klo 19
la 18.11.	klo 19
pe 01.12.	klo 19
la 09.12.	klo 19
pe 29.12.	klo 19

TAMPEREEN KOMEDIEATTERI

Lapintie 3a, 33100 Tampere

puh. 0207 288 388
puh. hinta 8,35 snt/puh + 16,69 snt/min

komediateatteri.fi

lippu.fi

Pohjolan enkeli on dokumenttielokuva, jossa kymmenet suomalaiset kertovat ajatuksiaan *Haavoittunut enkeli* -maalauksesta. Dokumentissa on myös näyteltäviä kohtauksia, joissa maalaus herää eloon suomalaisessa maisemassa.

Pohjolan enkeli avaa suomalaista mielenmaisemaa

Näky on vavahduttava. Enkeli istuu paareilla, valkoinen liina otsallaan. Kaksi totista poikaa kantaa enkeliä. Toinen pojista katsoo kohti, kohti katsojaa. Ehkä syyttäen. Emme tiedä, mitä on tapahtunut, mutta näkymä osuu suoraan katsojan sydämeen.

Näky on kaikille suomalaisille tuttu, sillä Hugo Simbergin (1873–1917) *Haavoittunut enkeli* kuuluu Suomen tunnetuimpiin taideteoksiin. Simberg maalasi teoksen vuonna 1903, ja taulu on yksi Ateenumin taidemuseon aarteista.

Maalauksen toinen versio on läheisempi tamperelaisille. Vuosina 1904–05 Simberg maalasi Tampereen tuomiokirkon freskot, ja myös haavoittuneen enkelinsä kirkon lehteriseinälle. Enkelifresko on samankaltainen kuin Ateenumin teos, mutta taustalla näkyy tehtaanpiippuja, Tampereella kun ollaan.

Haavoittunut enkeli herättää ajatuksia ja tunteita, synnyttää erilaisia tulkintoja. Mitä on tapahtunut? Minne pojat ovat enkeliä kantamassa?

Kysymyksiin ei ole olemassa yhtä ainoaa vastausta, vaan monia tulkintoja, jotka entisestään rikastavat maalausta.

Näitä tulkintoja kuullaan ranskalaisen Jean Michel Roux'n ohjaamassa elokuvassa *Pohjolan enkeli* (2017), jossa kymmenet suomalaiset kertovat omia näkemyksiään Haavoittuneesta enkelistä.

Hugo Simbergin syntymästä on tänä vuonna tullut kuluneeksi 150 vuotta. Tampereen seurakunnat juhlistaa Simbergin

merkkivuotta esittämällä elokuvan 1. lokakuuta Tuomiokirkossa.

Ohjaaja tapasi satoja suomalaisia

Ohjaaja Jean Michel Roux (s. 1964) näki kuvan Haavoittuneesta enkelistä ensi kertaa cd-levyn kannessa. Kuva ei ollut postikorttia suurempi, mutta poikkeuksellisen omaperäinen taideteos jäi vaivaamaan.

Roux lähti katsomaan maalausta Ateenumiin. Ensikohtaaminen teki valtavan vaikutuksen.

– Maalaus tuntui välittömästi todelliselta. Maalauksen teini-ikäiset ovat vie-

läpä kooltaan täsmälleen samankokoisia kuin tuon ikäiset nuoret. Teosta katsoessani tunsin vaipuvani transsiin, kertoo Roux.

Maalaus synnytti inspiraation elokuvan tekemiseen. Elokuvan, jossa suomalaiset saisivat kertoa Haavoittuneesta enkelistä omin sanoin.

Prosessi oli mittava. Etsiessään haastateltavia elokuvaansa Roux tapasi noin 500 ihmistä. Heistä kuvattavaksi päättyi noin 80.

Lopullisessa elokuvaversiossa on mukana 50 haastateltavaa, muun muassa lapsia, taiteilijoita, terapeutteja, entinen presidenttikin. Roux teki elokuvaa kolmen vuoden ajan, vuosina 2014–17.

Kuva: J. Puikkari

Elokuvan ohjaaja Jean Michel Roux koki voimakkaan elämyksen nähdessään *Haavoittunut enkeli* -maalauksen ensimmäistä kertaa. Taide-elämys inspiroi elokuvan, jonka tekeminen kesti kolme vuotta.

Superpolska Käärmeenpäntallaajat yllyttää iloon

Uusi kansanmusiikki ja -tanssi pulppuilevat Tampereen Työväen Teatterissa. Äskettäin sai ensi-iltansa Juha Hurmeen käsikirjoittama ja ohjaama näytelmä *Väinämöinen*, johon musiikin on säveltänyt jousikkotaiteilija Pekko Käppi.

Syyskuussa ohjelmistoon palaa monen suitsuttama tuore kantaesitys *Käärmeenpäntallaajat*. Sen vauhdista vastaavat etnoporukat Suistamon Sähkö, Palomylly ja Folk Extreme sekä Tanssiteatteri Tsuumi ja 60 Tampereen yhteiskoulun lukion oppilasta. Musiikista valtaosa on Anne-Mari Kivimäen käsialaa. Soittimina ovat muun muassa haitari ja jousikko.

Onnea ja vapautta peräänkuuluttava *Käärmeenpäntallaajat* perustuu tositahtumiin, eteläpohjalaisen uskonlahkon mystisiin kokoontumisiin. 1800-luvun herätyksellisissä vasulaismenoissa väki tanssi itsensä hurmukseen esimerkiksi Kuortaneella sävelletyn *Vasulaisten juhlamarsin* (trad.) tahtiin.

Ensin Kivimäki suunnitteli aiheesta konserttia, mutta lopulta syntyi konsertinomainen näyttämöspektaakkeli. Tekijät kuvailevat teostaan uskottomaksi messuksi.

– Olen mielissäni, että olemme päässeet mukaan juuri tällaiseen, jossa on historiallisia kerroksia. Nuoriso on mukana teoksessa, joka ajattelee ja katsoo asioita uudesta kulmasta. Tämä ei ole tavanomaista, eikä tämä ole Disneyä, toteaa Tampereen yhteiskoulun lukion musiikinopettaja **Leena Tanhua**.

Monenlaista herättelyä

Abiturientti **Elli Lööville** Käärmeenpäntallaajissa esiintyminen on ollut valaiseva kokemus.

– Jotenkin tajusin, miten suuri vaikutus musiikilla ja tanssilla on itseeni, ja mitä tunteita niiden välityksellä voi kokea.

Löövin silmissä 300 vuoden takainen istahtaa hyvin nykyaikaan.

– Esitys kertoo ihmisyydestä, iloista ja suruista, uusien asioiden kokemisesta ja uuteen hyppäämisestä, hän perustelee.

– Uskontoa harjoitettiin vapaammin

kuin mitä kirkko olisi halunnut, Löövi tiivistää vasulaisuutta.

Menneeseen viitataan puvustuksessa ja kuva-arkistojen löydöillä, joita heijastetaan osaksi näyttämökuvaa. Lavastus on minimalistinen. Puheen sijasta keskiössä ovat etnotekno ja Reetta-Kaisa Ilekseen johtama tanssi. Näyttämöltä yllytetään katsojiakin osallistumaan esitykseen laulaen ja tanssien.

– Tämä on ei-niin -perinteinen teatteriesitys, sanoo Löövi.

– Aihe ja se, miten sitä käsitellään, on tosi tervetullutta. Sanaton kerronta on vaikuttavaa ja voimakasta, arvioi Tanhua.

Nuoria nähdään joukkokohtauksissa, ja he aloittavat draaman lämpiössä ja esittävät kohtauksia väliajallakin.

– Monesti me sävelletään ja usein tehdään tekstikin. Nyt nuoret saavat buustata ammattilaisten teosta, hän näkee myönteisesti.

– On ollut mahtavaa päästä tekemään isommalla mittakaavalla, iloitsen Löövi.

Uutta kohti

Elli Löövi toivoo esittävän taiteen pysyvän elämässä harrastuksena, opiskeluna tai työnä.

Seuraavaksi hän näyttelee Hiljaa Valkeakosken kaupunginteatterin *Veriruuksissa*, joka pohjautuu Anneli Kannon menestysromaaniiin.

Usein vain osa ilmaisutaitopainotteisen lukion käyneistä päätyy taidealalle, mutta monista oppilaista on silti kiva nähdä kullisten taakse.

– Aina, kun olemme tehneet juttuja, joissa on ammattilaisia mukana, ja keikat ovat isossa talossa, oppilaat tuntuvat olevan kovasti innoissaan. Suurin osa lavalla olevista nuorista ei suinkaan halua tulla taiteen ammattilaiseksi, vaan tehdä jotain muuta isona, Tanhua on huomannut.

Tampereen yhteiskoulun lukiossa on 900 oppilasta, joista noin puolelle hän opettaa musiikkia ja musiikki-ilmaisua. Käärmeenpäntallaajiin Leena Tanhua sovitti ja opetti nuorille moniääniset osuudet.

– Yleensä minulla on ollut paljon tai-

Kuvat: Kari Sumari

Näytelmän musiikista valtaosa on haitaria soittavan Anne-Mari Kivimäen käsialaa.

teellisen sisällön vastuuta musikaaleissa. Anne-Marin kanssa on palaveerattu biiseistä, mutta nyt oli rennompaa, kun olin toteuttamassa muiden visiota, Tanhua pohtii.

Hän on ollut teatterilla myös nuorten tukija ja rinnalla kulkija.

– Nuoriso oli haaveillut enemmästä tekemisestä, mutta sai sitten valokeilansa Teatterimontussa, jossa nähtiin heidän tekemänsä Käärmeenpäntallaajat II, Tanhua kertoo.

– Se tehtiin kuudessa viikossa ja sisälsi Suistamon Sähkön musiikkia, lisää Löövi.

Koulujen taas alettua katsetta on kohdistettu alkaneeseen lukuvuoteen.

– On ryhdytty jo uusiin kursseihin ja haasteisiin. Lämmitellään toki vielä tämä esitys ennen h-hetkeä, hymyilee Leena Tanhua. ♦

Elisa af Hällström

Käärmeenpäntallaajat 29.–30.9. Tampereen Työväen Teatteri

Tuomiokirkko sai oman osion elokuvaan

Tamperetta elokuvassa edustaa Tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherra, tuomiorovasti Olli Hallikainen, joka elokuvassa kertoo tulkintansa Tuomiokirkon taiteesta ja Haavoittuneesta enkelistä.

– Itse asiassa Olli Hallikainen oli niin vakavasti perehtynyt aiheeseen, että päätin tehdä Tampereen tuomiokirkosta oman lukunsa elokuvaan, kertoo Roux.

Vaikka Tuomiokirkon ja Ateneumin teokset hieman poikkeavat toisistaan, Roux'n mukaan olennaisinta on, että molemmissa teoksissa enigma, mysteeri, on sama.

Entäpä ohjaajan oma tulkinta? Miten Roux itse selittää Haavoittuneen enkelin? Hänhän etsi vastausta vuosien ajan.

– Oma vastaukseni Haavoittuneen enkelin mysteeriin on elokuva Pohjolan enkeli satoine vastauksineen. ♦

Kaarina Lehtisalo

Pohjolan enkeli Tampereen päivänä 1.10. kello 19 Tampereen tuomiokirkossa. Tilaisuuteen on vapaa pääsy. Paikalla ovat elokuvan ohjaaja Jean Michel Roux ja tuomiorovasti Olli Hallikainen, joka jää eläkkeelle 1.10. alkaen.

Jean Michel Roux: Pohjolan enkeli (Suomi/Ranska, 2017) kesto: 89 minuuttia

Käärmeenpäntallaajissa on kaikkiaan toista sataa esiintyjää eri taideyhteisöistä. Kuvassa on Tampereen yhteiskoulun oppilaita.

Arja Ronkaisen, Rauno O. Lehtosen, Marja Arbeliuksen, Marko Ajangin ja Pirkka Puhakan asennot viittaavat loppukohtaukseen. Heidän mielestään elokuva kaipaa ehdottomasti jatko-osan.

"Tästä tuli todella hyvä"

Joukko TampereMission senioripysäkkiläisiä heittäytyi mukaan improvisaatioelokuvan tekemiseen. He eivät täysin tienneet, mihin olivat ryhtymässä, ja ovat nyt ällikällä lyötyjä lopputuloksesta.

Nollabudjetilla toteutetussa lyhytelokuvassa *Minä ja muut ympärilläni* roolit on käännetty päinvastaisiksi, eli seniorit ovat sivustakatsojien sijaan päärooleissa. Se sisältää parodiaa työelämästä ja eläkkeelle jäämisestä, mutta ei ammu yli.

– Teimme Arto Heinämäen kanssa väljän käsikirjoituksen, mutta se alkoi elää omaa elämäänsä, taustoittaa elokuvan roolittaja ja järjestäjä **Marko Ajanki**.

Teoksen toteuttaneen **Oskari Tolosen** mielestä kokemus oli inspiroiva.

– Kukaan ei tainnut odottaa, että elokuva välttämättä täysin valmistuisi, saati että

siitä tulisi näin pitkä ja sisällöltään rikas. Elokuva syntyi melkein vahingossa ja kevyesti.

Yksi näyttelijöistä on **Rauno O. Lehtonen**, joka ei tahtonut tietää roolistaan mitään etukäteen.

– Halusin haastaa itseni, hän toteaa.

Myös **Marja Arbelius** lähti mukaan haastaakseen itseään. Kokemus sai hänet katsomaan peiliin, mutta myös tarkastelemaan työelämää uusin silmin.

TampereMission toimintaan astuminen on rohkaissut hänet osallistumaan muuhunkin, kuten Työväenmuseo Werstaan vapaaehtoisten Museosakkiin. Työura oli edennyt muita auttaen, ja siksi sentyyppinen sujui helposti eläkkeelläkin.

– Halusin kuitenkin myös jotain erilaista; että on jokin väylä, joka sisältää yhdessä nauramista, kokemista ja hyväksyntää.

Arja Ronkainen on ollut mukana Tam-

pereMission vapaaehtoistyössä pääasiassa tukihenkilönä.

– Taustani on Mahdollisuuksien talon klouniyhteisössä, ja halusin tuoda mukaan hauskanpidon näkökulman. Minulla oli se käsitys, että tässä on jonkinlaista roolitusta, mutta kun ei ollutkaan, se oli ihmeellistä.

Hän painottaa yhdessä tekemisen tärkeyttä.

– Esiintyminen on yksilölle myös haaste ja kasvun paikka. Olen kokenut yhteisön tuen tärkeäksi.

Pirkka Puhakka on edennyt miespalaverien kautta äijäryhmän vetäjäksi. Hänen taitonsa kertoo tamperelaisvitsejä viihtäviä elokuvassa.

– Ihan hieno kokemus, kun heittäytyi mukaan, hän tiivistää elokuvan teon.

Lehtonen antaa kanssänäyttelijöilleen tunnustusta siitä, ettei kukaan keskeyttänyt toistensa repliikkejä.

– Sitä ei tämän päivän hektisessä elämässä useinkaan tapahdu.

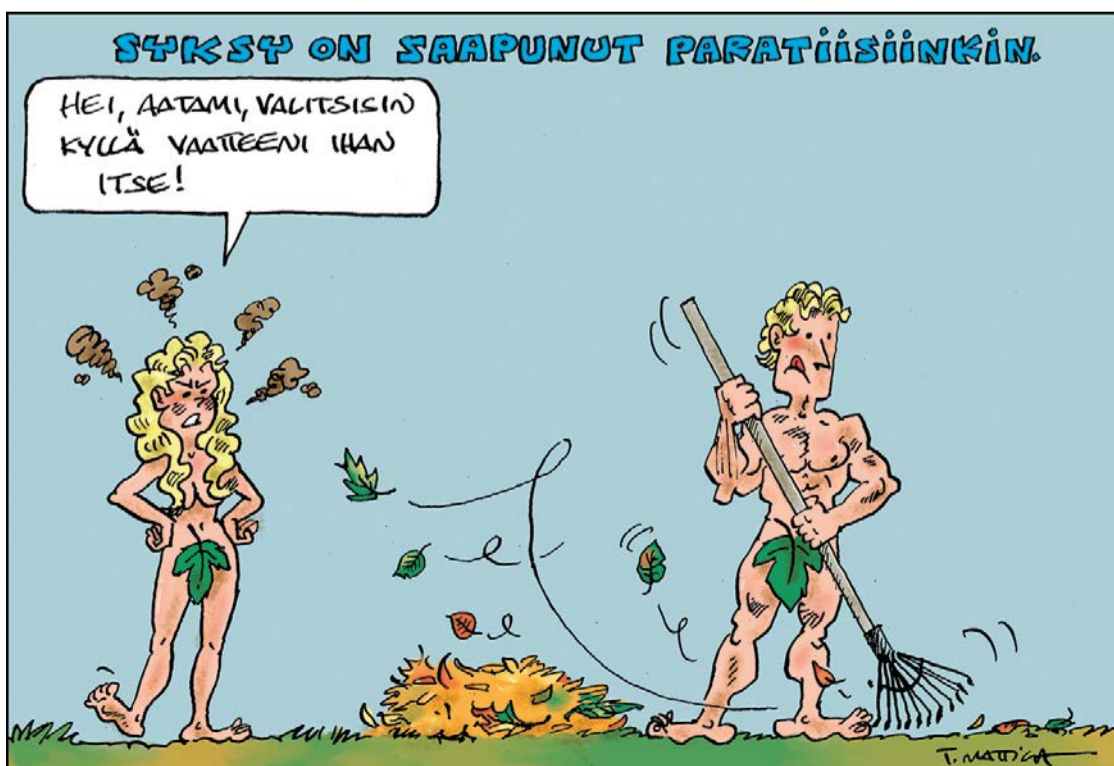
Filmin lisämääritelmä leikittelee termillä eksploitaatioelokuva.

– Tärkeintä on ollut tarjota ryhmälle väline omien tarinoidensa ja todellisuutensa erittelemiseen, ja heille toimia sen esittäjinä ilman ulkopuolisia väliintuloja ja ohjausta. Eläkeläiset ovat myös elokuvan ensisijainen yleisö, Tolonen sanoo. ♦

Asta Kettunen

Maksuttoman elokuvan ensi-ilta

16.8. on varattu täyteen, ja toinen esitys on keskiviikkona 25.10. kello 19.30 elokuvateatteri Arthouse Cinema Niagarassa. Sitä esitetään myös Kaupahallissa 4.9. kello 10–15 tasatunnein, Kaukajärvellä 25.9. ja 14.11. sekä ryhmässä ja tilaisuuksissa. Kaikille avoin näytös Senioripysäkillä pe 15.9. klo 13

Syyskuun ekovinkki:

Kierrätetty kesto-vaippa on ekologisempaa

Kertakäyttövaippa vai kesto-vaippa? Vaippojen ympäristövaikutukset mietityttävät vauvaperheissä. Kertakäyttövaipat eivät onneksi enää päädy kaatopaikalle, vaan ne poltetaan muun sekajätteen mukana.

Jätteen poltosta syntyy kuitenkin kasvihuonepäästöjä. Vaikka kesto-vaippojen pesuun kuluu vettä ja sähköä, niitä pidetään edelleen ekologisimpana vaihtoehtona.

Monissa perheissä kesto-vaippailun esteeksi saattaa muodostua vaippojen korkea hinta. Kesto-vaippoja voi kuitenkin ostaa kirpputoreilta. Monilla paikkakunnilla, kuten Tampereella, toimii myös kesto-vaippalainamoja.

Vauvan päivää vietetään 29. syyskuuta. ♦

Kaarina Lehtisalo

Kuva: Shutterstock